

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B**

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2016/1388
z dnia 17 sierpnia 2016 r.
ustanawiające kodeks sieci dotyczący przyłączenia odbioru
(Tekst mający znaczenie dla EOG)
(Dz.U. L 223 z 18.8.2016, s. 10)

sprostowane przez:

► **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 90113 z 20.2.2024, s. 1 (2016/1388)

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2016/1388
z dnia 17 sierpnia 2016 r.
ustanawiające kodeks sieci dotyczący przyłączenia odbioru
(Tekst mający znaczenie dla EOG)

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia kodeks sieci, który określa wymogi dotyczące przyłączenia do sieci:
  - a) instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - b) instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - c) systemów dystrybucyjnych, w tym zamkniętych systemów dystrybucyjnych;
  - d) jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP.
2. Niniejsze rozporządzenie pomaga zatem wprowadzić uczciwe warunki konkurencji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej, zapewnić bezpieczeństwo systemu oraz integrację odnawialnych źródeł energii elektrycznej, a także ułatwić obrót energią elektryczną w całej Unii.
3. Niniejsze rozporządzenie ustanawia również obowiązki zapewniające właściwe wykorzystanie zdolności instalacji odbiorczych i systemów dystrybucyjnych przez operatorów systemów w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób w celu zapewnienia równych szans podmiotom w całej Unii.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają definicje zawarte w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ⁽¹⁾, w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 714/2009, w art. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 ⁽²⁾, w art. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2016/631 ⁽³⁾, w art. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 543/2013 ⁽⁴⁾ oraz w art. 2 dyrektywy 2009/72/WE.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24).

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (Dz.U. L 112 z 27.4.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 543/2013 z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie dostarczania i publikowania danych na rynkach energii elektrycznej, zmieniające załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 (Dz.U. L 163 z 15.6.2013, s. 1).

▼ B

Dodatkowo zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „instalacja odbiorcza” oznacza instalację, która zużywa energię elektryczną i jest przyłączona w jednym lub kilku punktach przyłączenia do systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego. Instalacją odbiorczą nie jest system dystrybucyjny ani zasilanie potrzeb własnych modułu wytwarzania energii;
- 2) „instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego” oznacza instalację odbiorczą, która ma punkt przyłączenia do systemu przesyłowego;
- 3) „instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego” oznacza przyłączenie systemu dystrybucyjnego lub instalację i urządzenia elektryczne użytkowane na przyłączeniu do systemu przesyłowego;
- 4) „jednostka odbiorcza” oznacza niepodzielny zestaw instalacji obejmujący urządzenia, którymi właściciel instalacji odbiorczej lub operator zamkniętego systemu dystrybucyjnego (OZSD) mogą aktywnie sterować indywidualnie lub wspólnie w ramach ► **C1** zagręgowanego odbioru ◀ sterowanego za pośrednictwem osoby trzeciej;
- 5) „zamknięty system dystrybucyjny” oznacza system dystrybucyjny zaklasyfikowany zgodnie z art. 28 dyrektywy 2009/72/WE przez krajowe organy regulacyjne lub przez inne właściwe organy, jeżeli tak przewidziało państwo członkowskie, jako zamknięty system dystrybucyjny, który dystrybuuje energię elektryczną na ograniczonym geograficznie obszarze zakładu przemysłowego, obiektu handlowego lub miejsca świadczenia usług wspólnych i nie zaopatruje odbiorców będących gospodarstwami domowymi, bez uszczerbku dla użytkownika systemu w niewielkim zakresie przez niewielką liczbę gospodarstw domowych położonych na obszarze obsługiwanych przez zamknięty system dystrybucyjny, których członkowie pozostają w stosunku zatrudnienia, bądź podobnym, z właścicielem systemu dystrybucyjnego;
- 6) „główne urządzenie odbiorcze” oznacza co najmniej jedno z następujących urządzeń: silniki, transformatory, urządzenia wysokiego napięcia w punkcie przyłączenia oraz w elektrowni;
- 7) „system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego” oznacza system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego, w tym instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego;
- 8) „maksymalna moc przyłączeniowa pobierana z sieci” oznacza maksymalną ciągłą moc czynną, jaką instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego może pobierać z sieci w punkcie przyłączenia, jak określono w umowie przyłączeniowej lub uzgodniono pomiędzy właściwym operatorem systemu a – odpowiednio – właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego;
- 9) „maksymalna moc przyłączeniowa wprowadzana do sieci” oznacza maksymalną ciągłą moc czynną, jaką instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego może wprowadzać do sieci w punkcie przyłączenia, jak określono w umowie przyłączeniowej lub uzgodniono pomiędzy właściwym operatorem systemu a – odpowiednio – właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego;

▼ B

- 10) „odłączenie odbioru przy niskiej częstotliwości” oznacza czynność odłączenia odbioru w przypadku wystąpienia niskiej częstotliwości w celu przywrócenia równowagi między odbiorem i wytwarzaniem oraz przywrócenia dopuszczalnego poziomu częstotliwości;
- 11) „odłączenie odbioru przy niskim napięciu” oznacza działanie naprawcze, w ramach którego odłącza się odbiór w przypadku wystąpienia niskiego napięcia w celu przywrócenia dopuszczalnego poziomu napięcia;
- 12) „przełącznik zaczepów pod obciążeniem” oznacza urządzenie służące do przełączania zaczepów uzwojenia, odpowiednie do stosowania w sytuacji, gdy transformator jest pod napięciem lub pod obciążeniem;
- 13) „blokada przełącznika zaczepów pod obciążeniem” oznacza działanie, które blokuje przełącznik zaczepów pod obciążeniem w przypadku wystąpienia niskiego napięcia w celu uniemożliwienia transformatorom dalszego przełączania zaczepów i obniżania napięcia na danym obszarze;
- 14) „punkt dyspozytorski” oznacza ośrodek operacyjny właściwego operatora systemu;
- 15) „maksymalna wielkość załączanego zapotrzebowania” oznacza maksymalną wielkość dla mocy czynnej ponownie załączanego odbioru podczas odbudowy systemu po wystąpieniu zaniku zasilania (blackout);
- 16) „regulacja mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru” oznacza odbiór w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym, do którego właściwy operator systemu lub właściwy OSP ma dostęp i który może dostosowywać, co powoduje ► **C1** zmianę mocy czynnej ◀;
- 17) „regulacja mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru” oznacza moc bierną lub urządzenia kompensacji mocy biernej w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym, do których właściwy operator systemu lub właściwy OSP ma dostęp i które może dostosowywać;
- 18) „zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru” oznacza odbiór w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym, do którego właściwy operator systemu lub właściwy OSP ma dostęp i który może dostosowywać w celu zarządzania ograniczeniami przesyłu w systemie;
- 19) „► **C1** zagregowany odbiór ◀” oznacza zespół instalacji odbiorczych lub zamkniętych systemów dystrybucyjnych, które mogą działać jako jedna instalacja lub jeden zamknięty system dystrybucyjny do celów świadczenia jednej lub kilku usług regulacji zapotrzebowania;
- 20) „regulacja częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru” oznacza ► **C1** pobór mocy ◀ w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym, który można zwiększać lub zmniejszać w odpowiedzi na wahania częstotliwości, w ramach autonomicznej odpowiedzi instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego w celu ograniczenia tych wahań;

▼B

- 21) „bardzo szybka regulacja mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru” oznacza ►C1 pobór mocy ◄ w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym, który może być zmieniany bardzo szybko w odpowiedzi na odchylenia częstotliwości, co powoduje bardzo szybką ►C1 zmianę mocy czynnej ◄;
- 22) „dokument potwierdzający zdolność jednostki odbiorczej do regulacji zapotrzebowania (DRUD)” oznacza dokument wydany przez właściciela instalacji odbiorczej lub OZSD właściwemu operatorowi systemu, odnoszący się do jednostek odbiorczych umożliwiających regulację zapotrzebowania i przyłączonych pod napięciem powyżej 1 000 V, który potwierdza spełnienie przez jednostkę odbiorczą wymogów technicznych określonych w niniejszym rozporządzeniu i zawiera niezbędne dane i oświadczenia, w tym poświadczenie zgodności.

*Artykuł 3***Zakres stosowania**

1. Wymogi dotyczące przyłączania określone w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie do:
  - a) nowych instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - b) nowych instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - c) nowych systemów dystrybucyjnych, w tym nowych zamkniętych systemów dystrybucyjnych;
  - d) nowych jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP.

Właściwy operator systemu odmawia zgody na przyłączenie nowej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, nowego instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub nowego systemu dystrybucyjnego, jeśli nie spełniają one wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu i nie są objęte odstępstwem przyznanym przez organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, przez inny organ właściwy w danym państwie członkowskim zgodnie z art. 50. Właściwy operator systemu powiadamia właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD oraz – o ile organ regulacyjny nie określił inaczej – organ regulacyjny o przedmiotowej odmowie w formie pisemnego uzasadnionego oświadczenia.

W oparciu o wyniki monitorowania przestrzegania wymogów zgodnie z tytułem III właściwy OSP odrzuca usługi regulacji zapotrzebowania podlegające przepisom art. 27–30 oferowane przez nowe jednostki odbiorcze niespełniające wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:
  - a) instalacji odbiorczych i systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego i systemów dystrybucyjnych lub do części systemu przesyłowego bądź systemów dystrybucyjnych wysp stanowiących części państw członkowskich, których systemy nie pracują synchronicznie z obszarem synchronicznym Europy kontynentalnej, obszarem synchronicznym Wielkiej Brytanii, nordyckim obszarem synchronicznym, obszarem synchronicznym Irlandii i Irlandii Północnej lub bałtyckim obszarem synchronicznym;

▼B

b) urządzeń magazynowania, z wyjątkiem szczytowo-pompowych modułów wytwarzania energii zgodnie z art. 5 ust. 2.

3. W przypadku instalacji odbiorczych lub zamkniętych systemów dystrybucyjnych posiadających więcej niż jedną jednostkę odbiorczą, przedmiotowe jednostki odbiorcze traktuje się razem jako jedną jednostkę odbiorczą, jeśli nie można ich eksploatować niezależnie od siebie lub jeśli uzasadnione jest traktowanie ich łącznie.

Artykuł 4

Zastosowanie do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych wykorzystywanych do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania

1. Wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu nie mają zastosowania do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych, ani do istniejących jednostek odbiorczych, które są lub mogą być wykorzystywane przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, chyba że:

a) istniejąca instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, istniejąca instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego, istniejący system dystrybucyjny lub istniejąca jednostka odbiorcza w ramach instalacji odbiorczej przyłączonej pod napięciem powyżej 1 000 V lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonego pod napięciem powyżej 1 000 V zostały zmodyfikowane w takim stopniu, że dotycząca ich umowa przyłączeniowa musi zostać zmieniona w znacznym stopniu zgodnie z następującą procedurą:

(i) właściciele instalacji odbiorczych, OSD lub OZSD, którzy zamierzają przeprowadzić modernizację instalacji lub wymianę urządzeń, co ma wpływ na zdolności techniczne danej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemy dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, zgłaszają z wyprzedzeniem swoje plany do właściwego operatora systemu;

(ii) jeżeli właściwy operator systemu jest zdania, że zakres modernizacji lub wymiany urządzeń wymaga zawarcia nowej umowy przyłączeniowej, wówczas powiadamia właściwy organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie; oraz

(iii) właściwy organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie decyduje o tym, czy konieczna jest zmiana obowiązującej umowy przyłączeniowej, czy też potrzebna jest nowa umowa przyłączeniowa, oraz które wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie; lub

b) organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie postanawia objąć istniejącą instalację odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego, istniejącą instalację dystrybucyjną przyłączoną do systemu przesyłowego, istniejący system dystrybucyjny lub istniejącą jednostkę odbiorczą wszystkimi lub niektórymi wymogami niniejszego rozporządzenia, na wniosek właściwego OSP zgodnie z ust. 3, 4 i 5.

▼ B

2. Do celów niniejszego rozporządzenia instalację odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego, instalację dystrybucyjną przyłączoną do systemu przesyłowego, system dystrybucyjny lub jednostkę odbiorczą, która jest lub może być wykorzystywana przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, uznaje się za istniejące, jeżeli:

- a) są już przyłączone do sieci w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia; lub
- b) właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD zawarł ostateczną i wiążącą umowę zakupu głównego urządzenia odbiorczego w terminie do dwóch lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD musi powiadomić o zawarciu umowy właściwego operatora systemu i właściwego OSP w terminie 30 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

W powiadomieniu przekazywanym właściwemu operatorowi systemu i właściwemu OSP przez właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD podaje się co najmniej tytuł umowy, datę jej podpisania i datę wejścia w życie oraz specyfikację głównego urządzenia odbiorczego lub jednostki odbiorczej, które mają zostać zbudowane, zmontowane lub zakupione.

Państwo członkowskie może postanowić, że w określonych okolicznościach organ regulacyjny może ustalić, czy instalację odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego, instalację dystrybucyjną przyłączoną do systemu przesyłowego, system dystrybucyjny lub jednostkę odbiorczą należy uznać za istniejące czy za nowe.

3. Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych zgodnie z art. 9 oraz w celu uwzględnienia istotnych zmian okoliczności faktycznych, takich jak zmiany wymogów systemowych, z uwzględnieniem wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii, inteligentnych sieci, wytwarzania rozproszonego i odpowiedzi odbioru, właściwy OSP może zaproponować danemu organowi regulacyjnemu lub, w stosownych przypadkach, państwu członkowskiemu, rozszerzenie zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia na istniejące instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące systemy dystrybucyjne lub istniejące jednostki odbiorcze wykorzystywane przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwego operatora systemu lub właściwego OSP.

W tym celu przeprowadza się, zgodnie z art. 48 i 49, rzetelną i przejrzystą ilościową analizę kosztów i korzyści. W analizie tej określa się:

- a) koszty związane z wymogiem stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych;
- b) korzyści społeczno-ekonomiczne wynikające ze stosowania wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu; oraz
- c) potencjał środków alternatywnych w zakresie osiągnięcia wymaganych parametrów działania.

▼ B

4. Przed wykonaniem ilościowej analizy kosztów i korzyści, o której mowa w ust. 3, właściwy OSP musi:

- a) przeprowadzić wstępne jakościowe porównanie kosztów i korzyści;
- b) uzyskać zgodę od właściwego organu regulacyjnego lub, w stosownych przypadkach, od państwa członkowskiego.

5. Właściwy organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie podejmuje decyzję w sprawie rozszerzenia zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia na istniejące instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące systemy dystrybucyjne i istniejące jednostki odbiorcze, w terminie sześciu miesięcy od otrzymania sprawozdania i zalecenia właściwego OSP, zgodnie z art. 48 ust. 4. Decyzja organu regulacyjnego lub, w stosownych przypadkach, państwa członkowskiego musi zostać opublikowana.

6. Właściwy OSP uwzględni uzasadnione oczekiwania właścicieli instalacji odbiorczych, OSD i OZSD w ramach oceny zastosowania niniejszego rozporządzenia do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych lub istniejących jednostek odbiorczych.

7. Właściwy OSP może dokonywać oceny stosowania niektórych lub wszystkich przepisów niniejszego rozporządzenia do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych lub istniejących jednostek odbiorczych, co trzy lata zgodnie z wymogami i procedurą określonymi w ust. 3–5.

*Artykuł 5***Zastosowanie do szczytowo-pompowych modułów wytwarzania energii i zakładów przemysłowych**

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do szczytowo-pompowych modułów wytwarzania energii zdolnych zarówno do pracy w trybie generacji, jak i w trybie pompowania.

2. Każdy moduł pompowy będący częścią elektrowni szczytowo-pompowej, który działa tylko w trybie pompowania, podlega wymogom niniejszego rozporządzenia i jest traktowany jako instalacja odbiorcza.

3. W przypadku zakładów przemysłowych z zainstalowanym modułem wytwarzania energii, operator zakładu przemysłowego, właściciel instalacji odbiorczej, właściciel zakładu wytwarzania energii oraz właściwy operator systemu, do którego systemu jest przyłączony dany zakład przemysłowy, mogą w porozumieniu z właściwym OSP uzgodnić warunki odłączenia odbiorów krytycznych od danego systemu. Celem takiego uzgodnienia jest zabezpieczenie procesów produkcyjnych w zakładzie przemysłowym w przypadku wystąpienia zakłóceń w danym systemie.

▼ B*Artykuł 6***Aspekty regulacyjne**

1. Wymogi ogólnego stosowania, określone przez właściwych operatorów systemów lub OSP zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, podlegają zatwierdzeniu przez podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie i są publikowane. Wyznaczonym podmiotem jest organ regulacyjny, o ile państwo członkowskie nie postanowi inaczej.
2. Państwo członkowskie może wprowadzić wymóg, aby wymogi dotyczące konkretnych lokalizacji, określone przez właściwych operatorów systemów lub OSP zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, podlegały zatwierdzeniu przez wyznaczony podmiot.
3. Stosując niniejsze rozporządzenie, państwa członkowskie, właściwe podmioty oraz operatorzy systemów:
  - a) stosują zasady proporcjonalności i niedyskryminacji;
  - b) zapewniają przejrzystość;
  - c) stosują zasadę równowagi pomiędzy najwyższą całkowitą sprawnością i najniższymi kosztami ogólnymi dla wszystkich zainteresowanych stron;
  - d) respektują powierzoną właściwemu OSP odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa systemu, z uwzględnieniem wymogów prawa krajowego;
  - e) konsultują się z właściwymi OSD i uwzględniają potencjalne skutki dla ich systemów;
  - f) uwzględniają uzgodnione normy europejskie i specyfikacje techniczne.
4. W terminie dwóch lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia właściwy operator systemu lub OSP przedstawia do zatwierdzenia przez właściwy podmiot propozycję wymogów ogólnego stosowania lub metod stosowanych do obliczania lub ustanawiania takich wymogów.
5. W przypadku gdy w niniejszym rozporządzeniu zobowiązano właściwego operatora systemu, właściwego OSP, właściciela instalacji odbiorczej, właściciela zakładu wytwarzania energii, OSD lub OZSD do osiągnięcia porozumienia, muszą oni dokładać starań, aby spełnić ten obowiązek w terminie sześciu miesięcy od przedłożenia przez jedną ze stron pierwszej propozycji pozostałym stronom. Jeżeli w powyższym terminie nie osiągnięto porozumienia, każda strona może zwrócić się do właściwego organu regulacyjnego z wnioskiem o wydanie decyzji w terminie sześciu miesięcy.
6. Właściwe podmioty podejmują decyzje w sprawie propozycji wymogów lub metod w terminie sześciu miesięcy od otrzymania takich propozycji.
7. Jeżeli właściwy operator systemu lub OSP uzna za konieczną zmianę wymogów lub metod przewidzianych i zatwierdzonych na podstawie ust. 1 i 2, do proponowanej zmiany mają zastosowanie wymogi przewidziane w ust. 3–8. Operatorzy systemów i OSP proponujący zmianę muszą uwzględniać uzasadnione oczekiwania, jeżeli takie występują, ze strony właścicieli instalacji odbiorczych, OSD, OZSD, producentów urządzeń oraz innych zainteresowanych stron oparte na pierwotnie określonych i uzgodnionych wymogach lub metodach.

▼ B

8. Każda strona wnosząca skargę przeciwko właściwemu operatorowi systemu lub OSP, dotyczącą obowiązków danego właściwego operatora systemu lub OSP na mocy niniejszego rozporządzenia, może skierować taką skargę do organu regulacyjnego, który, działając jako organ rozjemczy, wydaje decyzję w terminie dwóch miesięcy od otrzymania skargi. Termin ten można przedłużyć o dwa miesiące w przypadku, gdy organ regulacyjny zażąda dodatkowych informacji. Przedłużony termin można dodatkowo przedłużyć za zgodą strony wnoszącej skargę. Decyzja organu regulacyjnego jest wiążąca, o ile i dopóki nie zostanie uchylona w drodze odwołania.

9. Jeśli zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wymogi określa właściwy operator systemu niebędący OSP, państwo członkowskie może postanowić, że zamiast niego za określenie stosownych wymogów odpowiada OSP.

*Artykuł 7***Większa liczba OSP**

1. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim występuje więcej niż jeden OSP, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich przedmiotowych OSP.

2. Państwa członkowskie mogą – w ramach krajowego systemu regulacyjnego – określić, że odpowiedzialność OSP za wykonanie jednego, kilku lub wszystkich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia zostaje powierzona jednemu konkretnemu OSP lub ich większej liczbie.

*Artykuł 8***Zwrot kosztów**

1. Koszty ponoszone przez operatorów systemów podlegających regulacji taryf sieciowych, wynikające z obowiązków ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, są oceniane przez właściwe organy regulacyjne. Koszty ocenione jako uzasadnione, efektywne i proporcjonalne są zwracane za pośrednictwem taryf sieciowych lub innych odpowiednich mechanizmów.

2. Na wniosek właściwych organów regulacyjnych operatorzy systemów, o których mowa w ust. 1, w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku udostępniają informacje niezbędne w celu ułatwienia oceny poniesionych kosztów.

*Artykuł 9***Konsultacje publiczne**

1. Właściwi operatorzy systemów i właściwi OSP przeprowadzają konsultacje z zainteresowanymi stronami, w tym z właściwymi organami każdego z państw członkowskich, dotyczące:

- a) propozycji rozszerzenia zakresu stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia na istniejące instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące systemy dystrybucyjne i istniejące jednostki odbiorcze zgodnie z art. 4 ust. 3;

▼B

- b) sprawozdania przygotowanego zgodnie z art. 48 ust. 3;
- c) analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej zgodnie z art. 53 ust. 2;
- d) wymogów odnoszących się do jednostek odbiorczych, określonych zgodnie z art. 28 ust. 2 lit. c), e), f), k) i l) oraz art. 29 ust. 2 lit. c)–e).

Minimalny okres trwania konsultacji wynosi jeden miesiąc.

2. Przed przedłożeniem projektu propozycji, sprawozdania, analizy kosztów i korzyści lub wymogów dotyczących jednostek odbiorczych do zatwierdzenia przez organ regulacyjny, właściwy podmiot bądź, w stosownych przypadkach, przez państwo członkowskie, właściwi operatorzy systemów lub właściwi OSP uwzględniają w należyty sposób opinie zainteresowanych stron wynikające z konsultacji. We wszystkich przypadkach sporządza się i publikuje w sposób terminowy należyte uzasadnienie uwzględnienia lub nieuwzględnienia uwag zainteresowanych stron, przed publikacją lub jednocześnie z publikacją propozycji, sprawozdania, analizy kosztów i korzyści lub wymogów dla jednostek odbiorczych określonych zgodnie z art. 28 i 29.

*Artykuł 10***Zaangażowanie zainteresowanych stron**

Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Agencja), w ścisłej współpracy z europejską siecią operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (ENTSO energii elektrycznej), umożliwia zaangażowanie zainteresowanych stron w zakresie wymogów dotyczących przyłączenia do sieci instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania właściwym operatorom systemów i właściwym OSP, a także innych aspektów wdrażania niniejszego rozporządzenia. Powyższe obejmuje regularne spotkania z zainteresowanymi stronami w celu zidentyfikowania problemów i zaproponowania ulepszeń, w szczególności w odniesieniu do wymogów dotyczących przyłączenia do sieci instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP.

*Artykuł 11***Obowiązki w zakresie poufności**

1. Wszelkie poufne informacje otrzymywane, wymieniane lub przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia podlegają warunkom tajemnicy zawodowej określonym w ust. 2, 3 i 4.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób, organów regulacyjnych lub podmiotów podlegających przepisom niniejszego rozporządzenia.

▼B

3. Informacje poufne uzyskane przez osoby, organy regulacyjne lub podmioty, o których mowa w ust. 2, w trakcie wykonywania ich obowiązków nie mogą zostać ujawnione żadnym innym osobom ani organom, bez uszczerbku dla przypadków objętych prawem krajowym, innymi przepisami niniejszego rozporządzenia bądź innymi mającymi zastosowanie przepisami prawa unijnego.

4. Bez uszczerbku dla przypadków objętych prawem krajowym lub unijnym organy regulacyjne, podmioty lub osoby, które otrzymują informacje poufne na podstawie niniejszego rozporządzenia, mogą wykorzystać je wyłącznie w celu wykonywania swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ II

PRZYŁĄCZENIE INSTALACJI ODBIORCZYCH PRZYŁĄCZONYCH DO SYSTEMU PRZESYŁOWEGO, INSTALACJI DYSTRYBUCYJNYCH PRZYŁĄCZONYCH DO SYSTEMU PRZESYŁOWEGO ORAZ SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH

ROZDZIAŁ 1

Wymogi ogólne

Artykuł 12

Ogólne wymogi dotyczące częstotliwości

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne muszą mieć zdolność do zachowania połączenia z siecią i pracy w zakresach częstotliwości i okresach określonych w załączniku I.

2. Właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub OSD może uzgodnić z właściwym OSP szersze zakresy częstotliwości lub dłuższe minimalne czasy pracy. Jeżeli szersze zakresy częstotliwości lub dłuższe minimalne czasy pracy są możliwe pod względem technicznym, właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub OSD nie może bez uzasadnienia odmówić zgody.

Artykuł 13

Ogólne wymogi dotyczące napięcia

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą mieć zdolność do zachowania połączenia z siecią i pracy w zakresach napięcia i okresach określonych w załączniku II.

2. Urządzenia systemów dystrybucyjnych przyłączone do systemu przesyłowego pod tym samym napięciem co napięcie punktu przyłączenia muszą mieć zdolność do zachowania połączenia z siecią i pracy w zakresach napięcia i okresach określonych w załączniku II.

▼B

3. Zakres napięcia w punkcie przyłączenia jest wyrażany jako napięcie w punkcie przyłączenia w odniesieniu do napięcia referencyjnego 1 dla jednostek względnych (pu). W przypadku poziomu napięcia sieci 400 kV (określanego ewentualnie często jako poziom 380 kV) referencyjna wartość 1 dla jednostek względnych wynosi 400 kV, w przypadku innych poziomów napięcia sieciowego referencyjna wartość napięcia 1 dla jednostek względnych może być różna dla każdego operatora systemu w tym samym obszarze synchronicznym.

4. W przypadku gdy wartości napięcia bazowego dla jednostek względnych kształtują się w przedziale od 300 kV do 400 kV (włącznie), właściwy OSP w Hiszpanii może zobowiązać instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego do zachowania połączenia w zakresie napięcia od 1,05 pu do 1,0875 pu przez nieokreślony czas.

5. W przypadku gdy wartości napięcia bazowego dla jednostek względnych wynoszą 400 kV, właściwi OSP w bałtyckim obszarze synchronicznym mogą zobowiązać instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego do zachowania połączenia z siecią 400 kV w zakresach napięcia i okresach mających zastosowanie do obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej.

6. ►**C1** Instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego muszą mieć zdolność do automatycznego odłączenia dla określonych wartości napięć, jeżeli właściwy OSP nałoży taki obowiązek. ◀ Warunki i ►**C1** nastawy ◀ dla automatycznego odłączenia muszą zostać uzgodnione między właściwym OSP i właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub OSD.

7. W odniesieniu do systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego o napięciu w punkcie przyłączenia poniżej 110 kV właściwy OSP określa zakres napięcia w punkcie przyłączenia, którego wytrzymanie należy uwzględnić w projekcie systemów dystrybucyjnych przyłączonych do danego systemu przesyłowego. OSD muszą tak zaprojektować zdolność swoich urządzeń przyłączonych do systemu przesyłowego pod tym samym napięciem co napięcie punktu przyłączenia, aby zastosować się do wspomnianego zakresu napięcia.

*Artykuł 14***Wymogi dotyczące prądu zwarciovego**

1. W oparciu o zdolność swoich elementów sieci przesyłowej do wytrzymania znamionowego prądu zwarciovego, właściwy OSP określa maksymalny prąd zwarciovowy w punkcie przyłączenia, do którego wytrzymania musi mieć zdolność instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego.

2. Właściwy OSP podaje właścicielowi instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatorowi systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego szacunkowe minimalne i maksymalne wartości prądu zwarciovego, jakich można oczekiwać w punkcie przyłączenia, jako wartość równoważną dla sieci.

▼B

3. Po wystąpieniu niezaplanowanego zdarzenia właściwy OSP informuje – tak szybko, jak jest to możliwe, i nie później niż w terminie jednego tygodnia od niezaplanowanego zdarzenia – właściciela dotkniętej zdarzeniem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora dotkniętego zdarzeniem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego o zmianach powyżej progu dla maksymalnego prądu zwarciovego z sieci właściwego OSP, do którego wytrzymania zgodnie z ust. 1 musi mieć zdolność dotknięta zdarzeniem instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub dotknięty zdarzeniem system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego.

4. Próg, o którym mowa w ust. 3, ustalany jest przez właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego dla jego instalacji albo przez operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego dla jego sieci.

5. Przed wystąpieniem zaplanowanego zdarzenia właściwy OSP informuje – tak szybko, jak jest to możliwe, i nie później niż jeden tydzień przed zaplanowanym zdarzeniem – właściciela dotkniętej zdarzeniem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora dotkniętego zdarzeniem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego o zmianach powyżej progu dla maksymalnego prądu zwarciovego z sieci właściwego OSP, do którego wytrzymania zgodnie z ust. 1 musi mieć zdolność dotknięta zdarzeniem instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub dotknięty zdarzeniem system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego.

6. Próg, o którym mowa w ust. 5, ustalany jest przez właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego dla jego instalacji albo przez operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego dla jego sieci.

7. Właściwy OSP występuje do właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego o przekazanie informacji dotyczących udziału przedmiotowej instalacji lub przedmiotowej sieci pod względem prądu zwarciovego. Jako minimum ekwiwalent sieci musi być przekazany dla składowej zerowej, zgodnej i przeciwnej.

8. Po wystąpieniu niezaplanowanego zdarzenia właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego informuje właściwego OSP – tak szybko, jak jest to możliwe, i nie później niż w terminie jednego tygodnia od wystąpienia niezaplanowanego zdarzenia – o zmianach w zakresie udziału prądu zwarciovego powyżej progu ustalonego przez właściwego OSP.

9. Przed wystąpieniem planowanego zdarzenia właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego informuje właściwego OSP – tak szybko, jak jest to możliwe, i nie później niż jeden tydzień przed zaplanowanym zdarzeniem – o zmianach w zakresie udziału prądu zwarciovego powyżej progu ustalonego przez właściwego OSP.

*Artykuł 15***Wymogi dotyczące mocy biernej**

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą mieć zdolność do utrzymania swojej pracy w stanie ustalonym w swoim punkcie przyłączenia w zakresie mocy biernej określonym przez właściwego OSP, zgodnie z następującymi warunkami:

▼ B

- a) w przypadku instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, rzeczywisty zakres mocy biernej określony przez właściwego OSP dla poboru i wprowadzenia mocy biernej nie może wykroczać poza 48 % maksymalnej mocy przyłączeniowej pobieranej z sieci albo maksymalnej mocy przyłączeniowej wprowadzanej do sieci, w zależności od tego, która z tych dwóch wartości jest większa (0,9 współczynnika mocy poboru lub wprowadzenia mocy czynnej), z wyjątkiem sytuacji, w których właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego wykaże korzyści techniczne albo finansowe dla systemu, w przypadku instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, a właściwy OSP zaakceptuje je;
- b) w przypadku systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, rzeczywisty zakres mocy biernej określony przez właściwego OSP dla poboru i wprowadzenia mocy biernej nie może wykroczać poza:
- (i) 48 % (tj. 0,9 współczynnika mocy) wartości maksymalnej mocy przyłączeniowej pobieranej z sieci albo maksymalnej mocy przyłączeniowej wprowadzanej do sieci w trakcie poboru mocy biernej (zużycie), w zależności od tego, która wartość jest wyższa; oraz
  - (ii) 48 % (tj. 0,9 współczynnika mocy) wartości maksymalnej mocy przyłączeniowej pobieranej z sieci albo maksymalnej mocy przyłączeniowej wprowadzanej do sieci w trakcie wprowadzania mocy biernej (produkcja), w zależności od tego, która wartość jest wyższa;

z wyjątkiem sytuacji, w których właściwy OSP i operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego wykażą korzyści techniczne albo finansowe dla systemu w drodze wspólnej analizy;

- c) właściwy OSP i operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają zakres tej analizy pod kątem możliwych rozwiązań oraz ustalają optymalne rozwiązanie dla wymiany mocy biernej między ich systemami, uwzględniając w odpowiedni sposób szczególne cechy systemów, zmienną strukturę wymiany mocy, przepływy dwukierunkowe oraz zdolności do generacji mocy biernej w systemie dystrybucyjnym;
- d) właściwy OSP może postanowić o stosowaniu innych miar niż współczynnik mocy do celów określenia równoważnych zakresów zdolności do generacji mocy biernej;
- e) wymagane wartości dotyczące zakresu mocy biernej muszą być spełnione w punkcie przyłączenia;
- f) w drodze odstępstwa od lit. e) w przypadku gdy z punktu przyłączenia korzystają moduł wytwarzania energii i instalacja odbiorcza, należy spełnić równoważne wymogi w punkcie określonym we właściwych umowach lub przepisach krajowych.

2. Właściwy OSP może wprowadzić wymóg, aby systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego miały w punkcie przyłączenia zdolność do niewprowadzania mocy biernej (przy napięciu referencyjnym 1 dla jednostek względnych) przy przepływie mocy czynnej poniżej 25 % maksymalnej mocy przyłączeniowej pobieranej z sieci. W stosownych przypadkach, państwa członkowskie mogą zobowiązać właściwego OSP do uzasadnienia jego wniosku w drodze wspólnej analizy z operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego. Jeżeli wymóg ten nie jest uzasadniony w oparciu o wspólną analizę, właściwy OSP i operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają niezbędne wymogi odpowiednio do wyników wspólnej analizy.

▼B

3. Nie naruszając przepisów ust. 1 lit. b), właściwy OSP może zobowiązać system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego do aktywnej regulacji wymiany mocy biernej w punkcie przyłączenia z korzyścią dla całego systemu. Właściwy OSP i operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają metodę dokonywania tej regulacji, aby zapewnić uzasadniony poziom bezpieczeństwa dostaw dla obu stron. Uzasadnienie musi obejmować plan działania, który określa kroki i harmonogram spełnienia wymogu.

4. Zgodnie z ust. 3 operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego może zobowiązać właściwego OSP do uwzględnienia jego systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego na potrzeby zarządzania mocą bierną.

*Artykuł 16***Wymogi dotyczące zabezpieczeń****▼C1**

1. Właściwy OSP określa urządzenia i nastawy niezbędne do zabezpieczenia sieci przesyłowej zgodnie z charakterystyką instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego. Właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają schematy działania i nastawy zabezpieczeń odnoszące się do instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego.

2. Zabezpieczenia elektryczne instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego mają pierwszeństwo w stosunku do operacji ruchowych, z poszanowaniem bezpieczeństwa systemu, zdrowia i bezpieczeństwa personelu oraz społeczeństw.

3. Urządzenia schematu działania zabezpieczeń mogą obejmować następujące elementy:

- a) zabezpieczenia od zwarć zewnętrznych i wewnętrznych;
- b) zabezpieczenia nadnapięciowe i podnapięciowe w punkcie przyłączenia do systemu przesyłowego;
- c) zabezpieczenia podczęstotliwościowe i nadczęstotliwościowe;
- d) zabezpieczenia obwodu odbiorczego;
- e) zabezpieczenia transformatora blokowego;
- f) zabezpieczenia rezerwowe na wypadek nieprawidłowego działania zabezpieczeń i łączników.

▼ C1

4. Właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają wszelkie zmiany w schematach działania zabezpieczeń odnoszących się do instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, a także rozwiązania dotyczące schematów działania zabezpieczeń instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego.

▼ B*Artykuł 17***▼ C1****Wymogi dotyczące układu sterowania i regulacji**

1. Właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają schematy działania i nastawy poszczególnych urządzeń sterowania i regulacji instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego istotne dla bezpieczeństwa systemu.

▼ B

2. Uzgodnienie obejmuje co najmniej następujące elementy:
- pracę wydzieloną (sieciową);
  - tłumienie oscylacji;
  - zakłócenia sieci przesyłowej;
  - automatyczne przełączanie na zasilanie awaryjne oraz powrót do normalnej topologii;
  - automatyczne ponowne zamknięcie automatycznego wyłącznika (przy zwarciach 1-fazowych).

▼ C1

3. Właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają wszelkie zmiany w schematach działania i nastawach poszczególnych urządzeń sterowania i regulacji instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego istotnych dla bezpieczeństwa systemu.

4. Jeśli chodzi o kolejność działania zabezpieczeń oraz układów sterowania i regulacji, właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego ustawiają i organizują urządzenia zabezpieczeniowe oraz urządzenia sterowania i regulacji, odpowiednio, swojej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub swojego systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, zgodnie z następującym wykazem priorytetów (w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego):

▼ B

- zabezpieczenie sieci przesyłowej;
- zabezpieczenie instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego;

▼ C1

- układ sterowania i regulacji częstotliwości (układ sterowania i regulacji mocy czynnej);

▼ B

- ograniczenie mocy.

▼B*Artykuł 18***Wymiana informacji**

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego muszą być wyposażone zgodnie ze standardami ustalonymi przez właściwego OSP w celu wymiany informacji między właściwym OSP a instalacją odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego z określonym znacznikiem czasu. Właściwy OSP podaje ustalone standardy do publicznej wiadomości.
2. System dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego musi być wyposażony zgodnie ze standardami ustalonymi przez właściwego OSP w celu wymiany informacji między właściwym OSP a systemem dystrybucyjnym przyłączonym do systemu przesyłowego z określonym znacznikiem czasu. Właściwy OSP podaje ustalone standardy do publicznej wiadomości.
3. Właściwy OSP ustala standardy wymiany informacji. Właściwy OSP podaje do publicznej wiadomości precyzyjny wykaz wymaganych danych.

*Artykuł 19***Odlączenie odbioru i ponowne przyłączenie odbioru**

1. Wszystkie instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą spełniać poniższe wymogi dotyczące zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości:
  - a) każdy operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego oraz, w przypadkach określonych przez OSP, właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego musi zapewnić zdolności umożliwiające automatyczne odłączenie przy niskiej częstotliwości określonej części swojego odbioru.
    - ▶ **C1** Właściwy OSP może określić poziom wyzwolenia odłączenia oparty na kombinacji niskiej częstotliwości i prędkości zmian częstotliwości; ◀
  - b) zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości muszą umożliwiać etapowe odłączanie odbioru dla zakresu częstotliwości pracy;
  - c) zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości muszą umożliwiać pracę od nominalnej wartości wejściowego prądu przemiennego, jaka zostanie określona przez właściwego operatora systemu, i muszą spełniać następujące wymogi:
    - (i) zakres częstotliwości: co najmniej 47–50 Hz, z możliwością regulowania ze skokiem 0,05 Hz;

▼C1

- (ii) czas zadziałania: nie więcej niż 150 ms od chwili wyzwolenia dla wartości zadanej częstotliwości;

▼B

- (iii) blokowanie napięcia: blokowanie zdolności do realizacji musi być możliwe, gdy napięcie mieści się w zakresie 30–90 % referencyjnej wartości napięcia 1 dla jednostek względnych;
- (iv) nadawanie kierunku przepływu mocy czynnej w punkcie odłączenia;

▼ B

- d) zasilanie napięciem prądu przemiennego wykorzystywane do zapewnienia zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości musi być zapewnione z sieci w punkcie pomiarowym sygnału częstotliwości, jak w przypadku zapewnienia zdolności do realizacji zgodnie z ust. 1 lit. c), tak aby częstotliwość napięcia zasilania dla zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości była taka sama jak częstotliwość sieci.
2. W odniesieniu do zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu zastosowanie mają następujące wymogi:
- a) właściwy OSP może – w porozumieniu z operatorami systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego – określić zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu dla instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - b) właściwy OSP może – w porozumieniu z właścicielami instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego – określić zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu dla instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - c) wdrożenie blokady przełącznika zacze­pów pod obciążeniem oraz odłączenia odbioru przy niskim napięciu odbywa się na podstawie oceny OSP dotyczącej bezpieczeństwa systemu i jest wiążące dla operatorów systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego;
  - d) jeżeli właściwy OSP postanowi wdrożyć zdolność do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu, urządzenia na potrzeby blokady przełącznika zacze­pów pod obciążeniem oraz odłączenia odbioru przy niskim napięciu muszą być instalowane w porozumieniu z właściwym OSP;
  - e) odłączenie odbioru przy niskim napięciu jest inicjowane przez prze­kaźnik lub punkt dyspozytorski;
  - f) zdolności do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu muszą uwzględniać następujące aspekty:
    - (i) zdolność do realizacji odłączenia odbioru przy niskim napięciu umożliwia monitorowanie napięcia dzięki pomiarowi wszystkich trzech faz;
    - (ii) blokowanie pracy prze­kaźników jest oparte na kierunku przepływu mocy czynnej albo mocy biernej.
3. W odniesieniu do blokowania przełączników zacze­pów pod obciążeniem zastosowanie mają następujące wymogi:
- a) jeżeli wymaga tego właściwy OSP, transformator w instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego musi umożliwiać automatyczną lub ręczną blokadę przełącznika zacze­pów pod obciążeniem;
  - b) właściwy OSP określa zdolność w zakresie funkcji automatycznej blokady przełącznika zacze­pów pod obciążeniem.
4. Wszystkie instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą spełniać następujące wymogi dotyczące odłączenia lub ponownego przyłączenia instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego:
- a) w odniesieniu do zdolności do ponownego przyłączenia po odłączeniu, właściwy OSP określa warunki, na jakich instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego i system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego mają prawo zostać ponownie przyłączone do systemu przesyłowego. Instalacja systemów automatycznego ponownego przyłączenia podlega uprzedniemu zatwierdzeniu przez właściwego OSP;

▼B

- b) jeśli chodzi o ponowne przyłączenie instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, dana instalacja lub dany system musi mieć zdolność synchronizacji częstotliwości w zakresach określonych w art. 12. Właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego uzgadniają ►**C1** nastawy ◀ urządzeń synchronizacji przed przyłączeniem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, z uwzględnieniem napięcia, częstotliwości, zakresu kąta fazowego oraz odchylenia napięcia i częstotliwości;
- c) w przypadku gdy wymaga tego właściwy OSP, instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego lub instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego musi mieć zdolność do zdalnego odłączenia od systemu przesyłowego. ►**C1** W razie konieczności właściwy OSP określa urządzenia do automatycznego odłączenia w celu rekonfiguracji systemu i dostosowania do maksymalnej wielkości załączanego zapotrzebowania. ◀ Właściwy OSP określa czas wymagany dla zdalnego odłączenia.

*Artykuł 20***Jakość zasilania**

Właściciele instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego i operatorzy systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego gwarantują, że ich przyłączenie do sieci nie spowoduje zakłócenia ani wahań napięcia zasilania w sieci w punkcie przyłączenia. Poziom zakłócenia nie może przekraczać poziomu przydzielonego im przez właściwego OSP. OSP koordynują swoje wymagania dotyczące jakości zasilania z wymogami sąsiednich OSP.

*Artykuł 21***Modele symulacyjne**

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego i systemy dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą spełniać wymagania określone w ust. 3 i 4 w zakresie modeli symulacyjnych lub równoważnych informacji.
2. Każdy OSP może żądać modeli symulacyjnych lub równoważnych informacji, które pokazują zachowanie instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, bądź obu tych obiektów, w stanie ustalonym i w stanie dynamicznym.
3. Każdy OSP określa zawartość i format wspomnianych modeli symulacyjnych i równoważnych informacji. Zawartość i format muszą uwzględniać:

- a) stan dynamiczny i stan ustalony, w tym składową 50 Hz;

▼C1

- b) symulacje elektromagnetyczne stanów przejściowych w punkcie przyłączenia;

▼B

- c) strukturę i schematy blokowe.

▼ B

4. Do celów symulacji dynamicznych model symulacyjny lub równoważne informacje, o których mowa w ust. 3 lit. a), muszą obejmować następujące podmodele lub równoważne informacje:

▼ C1

a) układy sterowania i regulacji mocy;

▼ B

b) regulację napięcia;

c) modele zabezpieczeń instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego;

d) różne rodzaje odbioru, tzn. właściwości elektrotechniczne odbioru; oraz

e) modele konwerterów.

▼ C1

5. Każdy właściwy operator systemu lub właściwy OSP określa wymogi dotyczące rejestrowania parametrów pracy instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego lub instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, bądź obiektów obu tych rodzajów, do celów porównania odpowiedzi modeli z tymi zarejestrowanymi parametrami pracy.

▼ B*ROZDZIAŁ 2**Procedura pozwolenia na użytkowanie**Artykuł 22***Przepisy ogólne**

1. Procedura pozwolenia na użytkowanie na potrzeby przyłączenia każdej nowej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, każdego nowego instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego oraz każdego nowego systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego obejmuje:

a) pozwolenie na podanie napięcia (EON);

b) tymczasowe pozwolenie na użytkowanie (ION);

c) ostateczne pozwolenie na użytkowanie (FON).

2. Każdy właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, do którego ma zastosowanie co najmniej jeden z wymogów określonych w tytule II, musi wykazać właściwemu OSP, że spełnił wymogi określone w tytule II niniejszego rozporządzenia poprzez pomyślne przeprowadzenie procedury pozwolenia na użytkowanie na potrzeby przyłączenia każdej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, każdej instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego oraz każdego systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, opisanych w art. 23–26.

3. Właściwy OSP określa oraz podaje do publicznej wiadomości dodatkowe szczegóły dotyczące procedury pozwolenia na użytkowanie.

▼B*Artykuł 23***Pozwolenie na podanie napięcia**

1. Pozwolenie EON uprawnia właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego do podania napięcia na jego sieć wewnętrzną i urządzenia pomocnicze poprzez wykorzystanie przyłączenia do sieci, które jest określone dla punktu przyłączenia.

▼C1

2. Pozwolenie EON wydawane jest przez właściwego OSP pod warunkiem sfinalizowania prac przygotowawczych, łącznie z umową między właściwym OSP a właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego w sprawie nastaw zabezpieczeń oraz układu sterowania i regulacji odpowiednich dla punktu przyłączenia.

▼B*Artykuł 24***Tymczasowe pozwolenie na użytkowanie**

1. Pozwolenie ION uprawnia właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego do eksploatacji instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego poprzez wykorzystanie przyłączenia do sieci przez określony czas.

2. Pozwolenie ION wydawane jest przez właściwego OSP pod warunkiem sfinalizowania procesu weryfikacji danych i analiz wymaganych na mocy niniejszego artykułu.

3. W odniesieniu do weryfikacji danych i analiz właściwy OSP ma prawo zażądać, aby właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego przedstawił następujące elementy:

- a) szczegółowe poświadczenie zgodności;
- b) szczegółowe dane techniczne dotyczące instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego mające znaczenie dla przyłączenia do sieci, określone przez właściwego OSP;
- c) certyfikaty sprzętu wydane przez upoważniony podmiot certyfikujący w odniesieniu do instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego lub systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, w przypadku gdy są one wykorzystywane jako część dowodu zgodności;
- d) modele symulacyjne określone w art. 21 i wymagane przez właściwego OSP;
- e) badania przedstawiające oczekiwane parametry pracy w stanie ustalonym i w stanie dynamicznym, zgodnie z wymogami art. 43, 46 i 47;

▼ B

f) szczegółowe informacje dotyczące planowanego praktycznego sposobu zakończenia testów zgodności zgodnie z rozdziałem 2 tytułu IV.

4. Maksymalny okres, przez który właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego może utrzymać status pozwolenia ION, wynosi 24 miesiące. Właściwy OSP ma prawo wyznaczyć krótszy okres ważności pozwolenia ION. ► **C1** Przedłużenie pozwolenia ION przyznaje się wyłącznie w przypadku, gdy właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego poczynił istotne postępy w kierunku zapewnienia pełnej zgodności. ◀ Nierozstrzygnięte kwestie muszą zostać wyraźnie określone w chwili składania wniosku o przedłużenie.

5. Przedłużenie okresu, w którym właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego może utrzymać status pozwolenia ION dłużej niż przez okres określony w ust. 4, może zostać przyznane, jeżeli wniosek o przyznanie odstępstwa zostanie złożony do właściwego OSP przed upływem przedmiotowego okresu zgodnie z procedurą odstępstwa ustanowioną w art. 50.

*Artykuł 25***Ostateczne pozwolenie na użytkowanie**

1. Pozwolenie FON uprawnia właściciela instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego do eksploatacji instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, poprzez wykorzystanie przyłączenia do sieci.

2. Pozwolenie FON wydawane jest przez właściwego OSP po uprzednim usunięciu wszystkich niezgodności zidentyfikowanych na potrzeby statusu pozwolenia ION oraz pod warunkiem sfinalizowania procesu weryfikacji danych i badań wymaganych na mocy niniejszego artykułu.

3. Do celów weryfikacji danych i analiz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego musi przedłożyć właściwemu OSP następujące elementy:

a) szczegółowe poświadczenie zgodności; oraz

b) zaktualizowane stosowne dane techniczne, modele symulacyjne oraz badania, o których mowa w art. 24 ust. 3 lit. b), d) i e), w tym dane o wykorzystaniu rzeczywistych wartości mierzonych podczas testów.

4. Jeżeli niezgodność zostaje ustalona w związku z wydaniem pozwolenia FON, odstępstwo może zostać przyznane na wniosek złożony do właściwego OSP, zgodnie z procedurą odstępstwa opisaną w rozdziale 2 tytułu V. Pozwolenie FON wydawane jest przez właściwego OSP, jeżeli instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego spełniają wymogi postanowień odstępstwa.

▼B

Jeżeli wniosek o przyznanie odstępstwa zostaje odrzucony, właściwy OSP ma prawo odmówić zezwolenia na eksploatację instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego do czasu, aż właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego oraz właściwy OSP usuną niezgodność, a właściwy OSP uzna, że instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego spełniają wymogi przepisów niniejszego rozporządzenia.

Jeżeli właściwy OSP oraz właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego nie usuną niezgodności w rozsądnym terminie, ale w każdym razie nie później niż sześć miesięcy od powiadomienia o odrzuceniu wniosku o przyznanie odstępstwa, każda ze stron może skierować sprawę do rozpatrzenia przez organ regulacyjny.

*Artykuł 26***Ograniczone pozwolenie na użytkowanie (LON)**

1. Właściciele instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego lub operatorzy systemów dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, którym wydano pozwolenie FON, informują właściwego OSP, nie później niż 24 godziny od zaistnienia incydentu, o wystąpieniu następujących okoliczności:

- a) instalacja podlega tymczasowo istotnej modyfikacji lub utracie zdolności mającej wpływ na jej wydajność; lub
- b) awaria sprzętu prowadząca do niezgodności z niektórymi odpowiednimi wymogami.

Dłuższy termin na poinformowanie właściwego OSP może zostać uzgodniony z właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego, w zależności od charakteru zmian.

2. Właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego występuje do właściwego OSP o wydanie pozwolenia LON, jeżeli ma uzasadnione przekonanie, że okoliczności opisane w ust. 1 będą utrzymywać się przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

3. Pozwolenie LON wydawane jest przez właściwego OSP i zawiera następujące informacje, które muszą być wyraźnie oznaczone:

- a) nierozwiązane kwestie uzasadniające wydanie pozwolenia LON;
- b) obowiązki i harmonogramy dotyczące oczekiwanego rozwiązania;
oraz

▼ B

c) maksymalny okres ważności, który nie może przekraczać 12 miesięcy. Możliwe jest przyznanie krótszego początkowego okresu z możliwością jego przedłużenia, jeżeli właściwy OSP otrzyma zadowolające go dowody wskazujące, że poczyniono istotne postępy w zakresie osiągnięcia pełnej zgodności.

4. Pozwolenie FON zawiesza się w okresie ważności pozwolenia LON w odniesieniu do pozycji, dla których wydano pozwolenie LON.

5. Kolejne przedłużenie okresu ważności pozwolenia LON może zostać przyznane na wniosek o przyznanie odstępstwa złożony do właściwego OSP przed upływem przedmiotowego okresu, zgodnie z procedurą odstępstwa opisaną w rozdziale 2 tytułu V.

6. Właściwy OSP ma prawo odmówić zezwolenia na eksploatację instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego po upływie ważności pozwolenia LON. W takich przypadkach pozwolenie FON traci automatycznie ważność.

7. Jeżeli właściwy OSP nie przyzna przedłużenia okresu ważności pozwolenia LON zgodnie z ust. 5 lub jeżeli odmówi zezwolenia na eksploatację instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego po upływie ważności pozwolenia LON zgodnie z ust. 6, właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego może skierować sprawę do rozpatrzenia przez organ regulacyjny w ciągu sześciu miesięcy od powiadomienia o decyzji właściwego OSP.

TYTUŁ III

PRZYŁĄCZENIE JEDNOSTEK ODBIORCZYCH WYKORZYSTYWANYCH PRZEZ INSTALACJĘ ODBIORCZĄ LUB ZAMKNIĘTY SYSTEM DYSTRYBUCYJNY DO ŚWIADCZENIA USŁUG REGULACJI ZAPOTRZEBOWANIA NA RZECZ OPERATORÓW SYSTEMÓW

ROZDZIAŁ 1

Wymogi ogólne

Artykuł 27

Przepisy ogólne

1. Rozróżnia się następujące kategorie usług regulacji zapotrzebowania świadczonych na rzecz operatorów systemów:

a) ► **C1** zdalnie sterowane: ◀

(i) regulacja mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru;

▼B

- (ii) regulacja mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru;
  - (iii) zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru;
- b) ►**C1** niezależnie sterowane: ◀
- (i) regulacja częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru;
  - (ii) bardzo szybka regulacja mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru.

2. Instalacje odbiorcze i zamknięte systemy dystrybucyjne mogą świadczyć usługi regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP. ►**C1** Usługi regulacji zapotrzebowania mogą obejmować, razem lub osobno, zmianę polegającą na zwiększeniu lub zmniejszeniu poboru mocy. ◀

3. Kategorie, o których mowa w ust. 1, nie mają charakteru wyłącznego, a niniejsze rozporządzenie nie wyklucza rozwoju innych kategorii. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do usług regulacji zapotrzebowania świadczonych na rzecz innych podmiotów niż właściwi operatorzy systemów bądź właściwi OSP.

Artykuł 28

Szczegółowe przepisy dotyczące jednostek odbiorczych umożliwiających regulację mocy czynnej, regulację mocy biernej i zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru

1. Instalacje odbiorcze i zamknięte systemy dystrybucyjne mogą oferować właściwym operatorom systemów i właściwym OSP regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru, regulację mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru lub zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru.

2. Jednostki odbiorcze umożliwiające regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru, regulację mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru i zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru muszą spełniać – pojedynczo albo, w przypadku gdy nie są częścią instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, zbiorczo w ramach ►**C1** zagregowanego odbioru ◀ poprzez osobę trzecią – następujące wymogi:

- a) muszą posiadać zdolność do pracy w zakresach częstotliwości określonych w art. 12 ust. 1 oraz w rozszerzonym zakresie określonym w art. 12 ust. 2;
- b) muszą posiadać zdolność do pracy w zakresach napięcia określonych w art. 13, jeżeli są przyłączone pod napięciem 110 kV lub wyższym;
- c) muszą posiadać zdolność do pracy w normalnym zakresie operacyjnym napięcia systemu w punkcie przyłączenia, określonym przez właściwego operatora systemu, jeżeli są przyłączone pod napięciem poniżej 110 kV. Wspomniany zakres musi uwzględniać istniejące normy i musi – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowany z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;

▼B

- d) muszą posiadać zdolność regulacji zużycia mocy z sieci w zakresie równym zakresowi zakontraktowanemu, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, przez właściwego OSP;
- e) ►C1 muszą być wyposażone na potrzeby przyjmowania poleceń, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP w celu zmiany swojego poboru mocy oraz przekazywania niezbędnych informacji. ◀ Właściwy operator systemu podaje do publicznej wiadomości zatwierdzone specyfikacje techniczne, aby umożliwić wspomniane przekazywanie informacji. W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;
- f) muszą posiadać zdolność dostosowania swojego zużycia mocy w okresie określonym przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP. W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;
- g) muszą posiadać zdolność do pełnej realizacji polecenia wydanego przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, dotyczącego ►C1 zmiany ◀ ich zużycia mocy do limitów zabezpieczeń ochrony elektrycznej, chyba że obowiązuje uzgodniona z właściwym operatorem systemu lub właściwym OSP w formie umowy metoda dotycząca zastąpienia ich wkładu (w tym wkładu zgrupowanych instalacji odbiorczych poprzez osobę trzecią);

▼C1

- h) po dokonaniu zmiany zużycia mocy oraz przez okres trwania żądanej zmiany, muszą jedynie zmieniać pobór mocy wykorzystywany do świadczenia usługi, jeśli wymaga tego właściwy operator systemu lub właściwy OSP, do limitów zabezpieczeń ochrony elektrycznej, chyba że obowiązuje uzgodniona z właściwym operatorem systemu lub właściwym OSP w formie umowy metoda dotycząca zastąpienia ich wkładu (w tym wkładu zgrupowanych instalacji odbiorczych poprzez osobę trzecią). Polecenia zmiany zużycia mocy mogą mieć natychmiastowy lub opóźniony skutek;

▼B

- i) muszą powiadomić właściwego operatora systemu lub właściwego OSP o modyfikacji zdolności w zakresie regulacji zapotrzebowania. Właściwy operator systemu lub właściwy OSP określa warunki powiadomienia;

▼C1

- j) jeżeli właściwy operator systemu lub właściwy OSP, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, nakażą zmianę zużycia mocy, muszą umożliwić zmianę części swojego poboru mocy w odpowiedzi na polecenie właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, w granicach limitów uzgodnionych z właścicielem instalacji odbiorczej lub OZSD oraz zgodnie z nastawami jednostki odbiorczej;

▼B

- k) ►C1 muszą mieć zdolność wytrzymania prędkości zmian częstotliwości do wartości określonej przez właściwego OSP, aby się nie odłączyć od systemu. Odnosnie do powyższej zdolności wartość prędkości zmian częstotliwości oblicza się jako wartość dla odcinka czasu 500 ms. ◀ W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;

▼ B

1) jeżeli ►**C1** zmiana ◀ zużycia mocy określona jest poprzez regulację częstotliwości lub napięcia, bądź obu tych parametrów, oraz poprzez sygnał przedalarmowy wysyłany przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, muszą być wyposażone na potrzeby przyjmowania poleceń, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, w celu pomiaru wartości częstotliwości lub napięcia, bądź obu tych parametrów, nakazania wyłączenia odbioru oraz przekazywania informacji. Właściwy operator systemu określa i publikuje zatwierdzone specyfikacje techniczne, aby umożliwić wspomniane przekazywanie informacji. W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1.

3. W przypadku regulacji napięcia z odłączeniem i ponownym przyłączeniem instalacji statycznej kompensacji, każda instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego i każdy zamknięty system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego musi mieć zdolność przyłączenia lub odłączenia swoich instalacji statycznej kompensacji, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnie albo zbiorczo w ramach ►**C1** zagregowanego odbioru ◀ poprzez osobę trzecią, w odpowiedzi na polecenie przekazane przez właściwego OSP, bądź na warunkach określonych w umowie między właściwym OSP a właścicielem instalacji odbiorczej lub OZSD.

Artykuł 29

Szczegółowe przepisy dotyczące jednostek odbiorczych umożliwiających regulację częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru

1. Instalacje odbiorcze i zamknięte systemy dystrybucyjne mogą oferować właściwym operatorom systemów i właściwym OSP regulację częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru.

2. Jednostki odbiorcze umożliwiające regulację częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru muszą – pojedynczo albo, w przypadku gdy nie są częścią instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, zbiorczo w ramach ►**C1** zagregowanego odbioru ◀ poprzez osobę trzecią – spełniać następujące wymogi:

- a) muszą posiadać zdolność do pracy w zakresach częstotliwości określonych w art. 12 ust. 1 oraz w rozszerzonym zakresie określonym w art. 12 ust. 2;
- b) muszą posiadać zdolność do pracy w zakresach napięcia określonych w art. 13, jeżeli są przyłączone pod napięciem 110 kV lub wyższym;
- c) muszą posiadać zdolność do pracy w normalnym zakresie operacyjnym napięcia systemu w punkcie przyłączenia, określonym przez właściwego operatora systemu, jeżeli są przyłączone pod napięciem poniżej 110 kV. Wspomniany zakres musi uwzględniać istniejące standardy i musi – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowany z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;

▼B

- d) muszą być wyposażone w ►**C1** układ sterowania i regulacji ◀, który pozostaje niewrażliwy w strefie nieczułości wokół nominalnej częstotliwości systemu wynoszącej 50,00 Hz, o szerokości, która zostanie określona przez właściwego OSP w porozumieniu z OSP w obszarze synchronicznym. W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1;
- e) muszą mieć zdolność, przy powrocie do częstotliwości w obrębie strefy nieczułości określonej w ust. 2 lit. d), do inicjowania losowej zwłoki czasowej o długości do 5 minut przed wznowieniem normalnej pracy.

Maksymalne odchylenie częstotliwości od wartości nominalnej wynoszącej 50,00 Hz, w przypadku którego uruchamiana jest odpowiedź, musi być określone przez właściwego OSP w porozumieniu z OSP w obszarze synchronicznym. W przypadku jednostek odbiorczych przyłączonych pod napięciem poniżej 110 kV, przedmiotowe specyfikacje muszą – przed zatwierdzeniem zgodnie z art. 6 – zostać skonsultowane z właściwymi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 9 ust. 1.

►**C1** Pobór mocy ◀ jest zwiększany lub zmniejszany dla częstotliwości systemu, odpowiednio, powyżej lub poniżej strefy nieczułości wartości nominalnej (50,00 Hz);

- f) muszą być wyposażone w regulator, który dokonuje pomiaru rzeczywistej częstotliwości systemu. Pomiary aktualizuje się co 0,2 sekundy;
- g) ►**C1** muszą być stanie wykryć zmianę w częstotliwości systemu wynoszącą 0,01 Hz, aby zapewnić ogólną liniową proporcjonalną odpowiedź systemu, w odniesieniu do wrażliwości układu sterowania i regulacji częstotliwości systemu w ramach odpowiedzi odbioru i dokładności pomiaru częstotliwości oraz wynikającej z tego zmiany poboru mocy. ◀ Jednostka odbiorcza musi mieć zdolność szybkiego wykrywania i reagowania na zmiany w częstotliwości systemu, która to zdolność zostanie określona przez właściwego OSP w porozumieniu z OSP w obszarze synchronicznym. Akceptuje się przesunięcie w pomiarze częstotliwości w stanie ustalonym do wielkości 0,05 Hz.

Artykuł 30

Szczegółowe przepisy dotyczące jednostek odbiorczych umożliwiających bardzo szybką regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru

1. Właściwy OSP w porozumieniu z właściwym operatorem systemu może uzgodnić z właścicielem instalacji odbiorczej lub OZSD (w tym również poprzez osobę trzecią) umowę w sprawie realizacji bardzo szybkiej regulacji mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru.
2. Jeżeli ma miejsce uzgodnienie wspomniane w ust. 1, umowa, o której mowa w ust. 1, musi określać:

▼C1

- a) zmianę mocy czynnej związaną ze wskaźnikiem takim jak prędkość zmian częstotliwości dla danej części jego odbioru;

▼ C1

- b) zasadę działania tego układu sterowania i regulacji i odpowiednie parametry pracy;

▼ B

- c) czas odpowiedzi dla bardzo szybkiej regulacji mocy czynnej, który nie może być dłuższy niż 2 sekundy.

*ROZDZIAŁ 2****Procedura pozwolenia na użytkowanie****Artykuł 31***Przepisy ogólne**

1. W procedurze pozwolenia na użytkowanie dotyczącego jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz operatorów systemów dokonuje się rozróżnienia między:

- a) jednostkami odbiorczymi w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonymi pod napięciem 1 000 V lub niższym;
- b) jednostkami odbiorczymi w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonymi pod napięciem powyżej 1 000 V.

2. Każdy właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD, świadczący usługi regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, musi potwierdzić właściwemu operatorowi systemu lub właściwemu OSP, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, swoją zdolność spełnienia wymogów projektu technicznego oraz wymogów eksploatacyjnych, o których mowa w rozdziale 1 tytułu III niniejszego rozporządzenia.

3. Właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD powiadamia z wyprzedzeniem właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, o każdej decyzji zaprzestania oferowania usług regulacji zapotrzebowania oraz/lub o trwałej likwidacji jednostki odbiorczej umożliwiającej regulację zapotrzebowania. Przedmiotowe informacje mogą być grupowane zgodnie z wymogami określonymi przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP.

4. Właściwy operator systemu określa oraz podaje do publicznej wiadomości dodatkowe szczegóły dotyczące procedury pozwolenia na użytkowanie.

*Artykuł 32***Procedury dla jednostek odbiorczych w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonych pod napięciem 1 000 V lub niższym**

1. Procedura pozwolenia na użytkowanie dla jednostki odbiorczej w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonej pod napięciem 1 000 V lub niższym obejmuje dokument instalacji.

2. Wzór dokumentu instalacji jest dostarczany przez właściwego operatora systemu, jego treść jest uzgadniana z właściwym OSP, bezpośrednio albo pośrednio poprzez osobę trzecią.

▼B

3. Na podstawie dokumentu instalacji właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD przekazuje informacje – bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią – właściwemu operatorowi systemu lub właściwemu OSP. Data tego przekazania musi być wcześniejsza niż przedstawiona przez jednostkę odbiorczą na rynku oferta zdolności w zakresie odpowiedzi odbioru. Wymogi określone w dokumencie instalacji muszą uwzględniać rozróżnienie między poszczególnymi rodzajami przyłączy oraz między poszczególnymi kategoriami usług regulacji zapotrzebowania.

4. Dla kolejnych jednostek odbiorczych umożliwiających odpowiedź odbioru przedstawia się osobne dokumenty instalacji

5. Treść dokumentu instalacji poszczególnych jednostek odbiorczych może być grupowana przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP.

6. Dokument instalacji musi zawierać następujące pozycje:

a) miejsce, w którym jednostka odbiorcza umożliwiająca odpowiedź odbioru jest przyłączona do sieci;

b) maksymalną moc instalacji odpowiedzi odbioru w kW;

c) rodzaj usług regulacji zapotrzebowania;

d) certyfikat jednostki odbiorczej i certyfikat sprzętu, odpowiednio dla usługi regulacji zapotrzebowania, lub – jeśli nie są dostępne – równoważne informacje;

e) dane kontaktowe właściciela instalacji odbiorczej, operatora zamkniętego systemu dystrybucyjnego lub osoby trzeciej łączącej jednostki odbiorcze z instalacją odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego.

*Artykuł 33***Procedury dla jednostek odbiorczych w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonych pod napięciem powyżej 1 000 V**

1. Procedura pozwolenia na użytkowanie dla jednostki odbiorczej w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonej pod napięciem powyżej 1 000 V obejmuje dokument DRUD. Właściwy operator systemu, w porozumieniu z właściwym OSP, określa treść wymaganą dla dokumentu DRUD. Treść dokumentu DRUD wymaga poświadczenia zgodności z informacjami określonymi w art. 36–47 w odniesieniu do instalacji odbiorczych i zamkniętych systemów dystrybucyjnych, ale wymogi dotyczące zapewnienia zgodności określone w art. 36–47 dla instalacji odbiorczych i zamkniętych systemów dystrybucyjnych mogą zostać uproszczone do jednego etapu pozwolenia na użytkowanie, a także mogą zostać zredukowane. Właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD przedstawia wymagane informacje i przekazuje je właściwemu operatorowi systemu. Kolejne jednostki odbiorcze umożliwiające odpowiedź odbioru przedstawiają osobne dokumenty DRUD.

▼B

2. Na podstawie dokumentu DRUD właściwy operator systemu wydaje pozwolenie FON właścicielowi instalacji odbiorczej lub OZSD.

TYTUŁ IV

ZAPEWNIENIE ZGODNOŚCI

ROZDZIAŁ 1

*Przepisy ogólne**Artykuł 34***Zakres odpowiedzialności właściciela instalacji odbiorczej, operatora systemu dystrybucyjnego i operatora zamkniętego systemu dystrybucyjnego**

1. Właściciele instalacji odbiorczych i OSD dopilnowują, aby ich instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego lub systemy dystrybucyjne spełniały wymogi przewidziane w niniejszym rozporządzeniu. Właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD świadczący usługi regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP dopilnowuje, aby jednostka odbiorcza spełniała wymogi przewidziane w niniejszym rozporządzeniu.

2. W przypadkach, w których wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie do jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP, właściciel instalacji odbiorczej lub OZSD może całkowicie lub częściowo powierzyć osobom trzecim realizację takich zadań jak komunikacja z właściwym operatorem systemu lub właściwym OSP oraz zbieranie dokumentacji stanowiącej potwierdzenie zgodności od właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD.

Osoby trzecie traktuje się jako pojedynczych użytkowników z prawem do sporządzania stosownej dokumentacji oraz wykazywania zgodności swoich zgrupowanych instalacji odbiorczych lub zgrupowanych zamkniętych systemów dystrybucyjnych z przepisami niniejszego rozporządzenia. Instalacje odbiorcze i zamknięte systemy dystrybucyjne świadczące usługi regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP mogą działać zbiorczo poprzez osoby trzecie.

3. Jeżeli obowiązki są wypełniane poprzez osoby trzecie, osoby te są jedynie zobowiązane do informowania właściwego operatora systemu o zmianach w usługach oferowanych ogółem, z uwzględnieniem lokalizacji poszczególnych usług.

4. Jeżeli wymogi są określone przez właściwego OSP, bądź służą eksploatacji systemu właściwego OSP, alternatywne testy lub wymogi dotyczące akceptacji wyników testów w odniesieniu do tych wymogów mogą zostać uzgodnione z właściwym OSP.

▼B

5. Każda planowana modyfikacja zdolności technicznych instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, która ma wpływ na zgodność z wymogami przewidzianymi w rozdziałach 2–4 tytułu IV, musi zostać zgłoszona właściwemu operatorowi systemu, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, przed realizacją takiej modyfikacji, w terminach określonych przez właściwego operatora systemu.

6. Wszelkie incydenty lub awarie eksploatacyjne instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, które mają wpływ na zgodność z wymogami przewidzianymi w rozdziałach 2–4 tytułu IV, muszą zostać zgłoszone właściwemu operatorowi systemu, bezpośrednio lub pośrednio poprzez osobę trzecią, jak najszybciej po zaistnieniu tych incydentów.

7. Wszelkie harmonogramy planowanych testów i procedury służące weryfikacji zgodności instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej z wymogami niniejszego rozporządzenia muszą zostać zgłoszone właściwemu operatorowi systemu w terminach określonych przez właściwego operatora systemu i muszą zostać zatwierdzone przez właściwego operatora systemu przed ich rozpoczęciem.

8. Właściwy operator systemu może brać udział w takich testach i może rejestrować parametry działania instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego i jednostki odbiorczej.

*Artykuł 35***Zadania właściwego operatora systemu**

1. Właściwy operator systemu dokonuje oceny zgodności instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej z wymogami niniejszego rozporządzenia w trakcie całego okresu eksploatacji instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej. Właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD są informowani o wyniku tej oceny.

Zgodność jednostki odbiorczej wykorzystywanej przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych OSP jest oceniana wspólnie przez właściwego OSP i właściwego operatora systemu, a w stosownych przypadkach w porozumieniu z osobą trzecią uczestniczącą w zagregowanym ►**C1** odbiorze ◀.

2. Właściwy operator systemu ma prawo żądać od właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD przeprowadzania testów i symulacji zgodności zgodnie z powtarzalnym planem lub ogólnym programem bądź po każdej awarii, modyfikacji lub wymianie jakiegokolwiek sprzętu, która może mieć wpływ na zgodność instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej z wymogami niniejszego rozporządzenia.

▼ B

Właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD są informowani o wyniku tych testów i symulacji zgodności.

3. Właściwy operator systemu podaje do publicznej wiadomości wykaz informacji i dokumentów, które należy przedstawić, a także wymogi, które mają być spełnione przez właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD, w ramach procesu zapewniania zgodności. Wykaz ten obejmuje co najmniej następujące informacje, dokumenty i wymogi:

- a) wszelkie dokumenty i certyfikaty, które mają być przedstawione przez właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD;
- b) szczegółowe dane techniczne wymagane od instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, mające znaczenie dla przyłączenia do sieci lub eksploatacji;

▼ C1

- c) wymogi dotyczące modeli na potrzeby badania zachowania systemu w stanie ustalonym i w stanie dynamicznym;

▼ B

- d) harmonogram przekazania danych systemu niezbędnych do przeprowadzenia badań;

▼ C1

- e) badania wykonane przez właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD w celu przedstawienia oczekiwanych parametrów pracy w stanie ustalonym i w stanie dynamicznym, zgodnie z wymogami określonymi w art. 43, 44 i 45;

▼ B

- f) warunki i procedury, w tym zakres, dotyczące rejestrowania certyfikatów sprzętu;
- g) warunki i procedury dotyczące wykorzystania przez właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD odpowiednich certyfikatów sprzętu wydanych przez upoważniony podmiot certyfikujący.

4. Właściwy operator systemu podaje do publicznej wiadomości podział obowiązków między właścicielem instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD oraz operatorem systemu na potrzeby testów, symulacji i monitorowania zgodności.

5. **► C1** Właściwy operator systemu może całkowicie lub częściowo powierzyć realizację monitorowania zgodności osobom trzecim. ◀ W takich przypadkach właściwy operator systemu kontynuuje zapewnianie zgodności z art. 11, w tym ustala z cesjonariuszem zobowiązanie do zachowania poufności.

6. Jeżeli testów lub symulacji zgodności nie można przeprowadzić zgodnie z ustaleniami między właściwym operatorem systemu a właścicielem instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD z powodów leżących po stronie właściwego operatora systemu, wówczas właściwy operator systemu nie może bezzasadnie cofnąć pozwoleń na użytkowanie, o którym mowa w tytule II i tytule III.

ROZDZIAŁ 2

Testy zgodności

Artykuł 36

Wspólne przepisy dotyczące testów zgodności

1. Testy osiągow instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub jednostki odbiorczej umożliwiającej regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru, regulację mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru i zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru mają na celu wykazanie, że wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu zostały spełnione.

2. Niezależnie od minimalnych wymogów dotyczących testów zgodności określonych w niniejszym rozporządzeniu właściwy operator systemu ma prawo:

a) zezwolić właścicielowi instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD na przeprowadzenie alternatywnej serii testów, pod warunkiem że testy te są skuteczne i wystarczają do wykazania, że instalacja odbiorcza lub system dystrybucyjny spełnia wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu; oraz

b) zobowiązać właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD do przeprowadzenia dodatkowych lub alternatywnych serii testów w przypadkach, gdy informacje dostarczone właściwemu operatorowi systemu w związku z testami zgodności wynikającymi z przepisów art. 37–41 nie są wystarczające dla wykazania zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia.

3. Właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD odpowiada za przeprowadzenie testów zgodnie z warunkami określonymi w rozdziale 2 tytułu IV. Właściwy operator systemu współpracuje przy realizacji testów i nie może ich bezzasadnie opóźniać.

4. Właściwy operator systemu może uczestniczyć w testach zgodności na miejscu albo zdalnie z punktu dyspozytorskiego operatora systemu. W tym celu właściciel instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD zapewnia niezbędny sprzęt monitorujący do rejestrowania wszystkich odpowiednich sygnałów i pomiarów testowych, jak również dopilnowuje, aby niezbędni przedstawiciele właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD byli dostępni na miejscu przez cały czas trwania testu. Sygnały określone przez właściwego operatora systemu muszą zostać zapewnione, jeżeli na potrzeby wybranych testów operator systemu chce korzystać z własnego sprzętu do rejestrowania osiągow. Właściwy operator systemu sam decyduje o swoim udziale.

Artykuł 37

Testy zgodności w zakresie odłączenia oraz ponownego przyłączenia instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego

1. Instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego muszą spełniać wymogi dotyczące odłączenia oraz ponownego przyłączenia, o których mowa w art. 19, i muszą zostać poddane poniższym testom zgodności.

▼ B

2. W odniesieniu do zdolności do ponownego przyłączenia po przypadkowym odłączeniu spowodowanym zakłóceniem sieci, ponowne przyłączenie uzyskuje się w drodze procedury ponownego przyłączenia, najlepiej za pomocą automatyzacji, zatwierdzonej przez właściwego OSP.

3. W odniesieniu do testu synchronizacji należy wykazać zdolności techniczne instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego w zakresie synchronizacji. Przedmiotowy test służy weryfikacji ► **C1** nastaw ◀ urządzeń synchronizacji. Przedmiotowy test obejmuje następujące kwestie: napięcie, częstotliwość, zakres kąta fazowego oraz odchylenia napięcia i częstotliwości.

4. W odniesieniu do testu w zakresie zdalnego odłączenia należy wykazać zdolność techniczną instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego do zdalnego odłączenia w punkcie lub punktach przyłączenia od systemu przesyłowego, w przypadku gdy wymaga tego właściwy OSP, w czasie określonym przez właściwego OSP.

5. W odniesieniu do testu w zakresie odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości należy wykazać zdolność techniczną instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego do odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości dla części procentowej odbioru, jaka zostanie określona przez właściwego OSP, w porozumieniu z sąsiednimi OSP, w przypadku wyposażenia przewidzianego w art. 19.

6. W odniesieniu do testu przekaźników odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości należy wykazać zdolność techniczną instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego do pracy od nominalnej wartości wejściowego prądu przemiennego zasilania, zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2. Przedmiotowy wejściowy prąd przemienny zasilania jest określany przez właściwego OSP.

7. W odniesieniu do testu odłączenia odbioru przy niskim napięciu należy wykazać, zgodnie z art. 19 ust. 2, zdolność techniczną instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego do pracy w ramach jednej czynności z blokadą przełącznika zaczeów pod obciążeniem określoną w art. 19 ust. 3.

8. Zamiast części testów przewidzianych w ust. 1 można wykorzystać certyfikat sprzętu pod warunkiem przedstawienia go właściwemu OSP.

*Artykuł 38***Testy zgodności w zakresie wymiany informacji z instalacjami dystrybucyjnymi przyłączonymi do systemu przesyłowego**

1. W odniesieniu do wymiany informacji w czasie rzeczywistym lub okresowo między właściwym OSP a operatorem systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego należy wykazać zdolność techniczną instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego do spełnienia standardu wymiany informacji ustanowionego zgodnie z art. 18 ust. 3.

2. Zamiast części testów przewidzianych w ust. 1 można wykorzystać certyfikat sprzętu pod warunkiem przedstawienia go właściwemu OSP.

▼B*Artykuł 39***Testy zgodności w zakresie odłączenia oraz ponownego przyłączenia instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego**

1. Instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego muszą spełniać wymogi dotyczące odłączenia oraz ponownego przyłączenia, o których mowa w art. 19, i muszą zostać poddane poniższym testom zgodności.
2. W odniesieniu do zdolności do ponownego przyłączenia po przypadkowym odłączeniu spowodowanym zakłóceniem sieci, ponowne przyłączenie uzyskuje się w drodze procedury ponownego przyłączenia, najlepiej za pomocą automatyzacji, zatwierdzonej przez właściwego OSP.
3. W odniesieniu do testu synchronizacji należy wykazać zdolności techniczne instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego w zakresie synchronizacji. Przedmiotowy test służy weryfikacji ►C1 nastaw ◀ urządzeń synchronizacji. Przedmiotowy test obejmuje następujące kwestie: napięcie, częstotliwość, zakres kąta fazowego oraz odchylenia napięcia i częstotliwości.
4. W odniesieniu do testu w zakresie zdalnego odłączenia należy wykazać zdolność techniczną instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego do zdalnego odłączenia w punkcie lub punktach przyłączenia od systemu przesyłowego, w przypadku gdy wymaga tego właściwy OSP, w czasie określonym przez właściwego OSP.
5. W odniesieniu do testu przekaźników odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości należy wykazać zdolność techniczną instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego do pracy od nominalnej wartości wejściowego prądu przemiennego, zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2. Przedmiotowy wejściowy prąd przemienny zasilania jest określany przez właściwego OSP.
6. W odniesieniu do testu odłączenia odbioru przy niskim napięciu należy wykazać, zgodnie z art. 19 ust. 2, zdolność techniczną instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego do pracy w ramach jednej czynności z blokadą przełącznika zaczeów pod obciążeniem określoną w art. 19 ust. 3.
7. Zamiast części testów przewidzianych w ust. 1 można wykorzystać certyfikat sprzętu pod warunkiem przedstawienia go właściwemu OSP.

*Artykuł 40***Testy zgodności w zakresie wymiany informacji z instalacjami odbiorczymi przyłączonymi do systemu przesyłowego**

1. W odniesieniu do wymiany informacji w czasie rzeczywistym lub okresowo między właściwym OSP a właścicielem instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego należy wykazać zdolność techniczną instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego do spełnienia standardu wymiany informacji ustanowionego zgodnie z art. 18 ust. 3.
2. Zamiast części testów przewidzianych w ust. 1 można wykorzystać certyfikat sprzętu pod warunkiem przedstawienia go właściwemu OSP.

▼B*Artykuł 41***Testy zgodności dla jednostek odbiorczych umożliwiających regulację mocy czynnej, regulację mocy biernej i zarządzanie ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru**

1. **►C1** W odniesieniu do testu w zakresie zmiany poboru mocy: **◄**
  - a) należy wykazać, pojedynczo albo zbiorczo w ramach **►C1** zagregowanego odbioru **◄** poprzez osobę trzecią, zdolność techniczną jednostki odbiorczej, która jest wykorzystywana przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do zapewnienia regulacji mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru, regulacji mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru lub zarządzania ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru, do **►C1** zmiany **◄** swojego zużycia mocy, po otrzymaniu polecenia od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP, w zakresie, okresie trwania i czasie uprzednio uzgodnionych i ustalonych zgodnie z art. 28;
  - b) test przeprowadza się poprzez polecenie albo ewentualnie poprzez symulację otrzymania polecenia od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP i dostosowanie mocy odbiorczej instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego;
  - c) test uznaje się za zaliczony, jeżeli spełnione zostały warunki określone przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP zgodnie z art. 28 ust. 2 lit. d), f), g), h), k) i l);
  - d) zamiast części testów przewidzianych w ust. 1 lit. b) można wykorzystać certyfikat sprzętu pod warunkiem przedstawienia go właściwemu OSP.
2. W odniesieniu do testu w zakresie odłączenia i ponownego przyłączenia instalacji statycznej kompensacji:
  - a) należy wykazać, pojedynczo albo zbiorczo w ramach **►C1** zagregowanego odbioru **◄** poprzez osobę trzecią, zdolność techniczną jednostki odbiorczej, która jest wykorzystywana przez właściciela instalacji odbiorczej lub operatora zamkniętego systemu dystrybucyjnego do zapewnienia regulacji mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru, regulacji mocy biernej w ramach odpowiedzi odbioru lub zarządzania ograniczeniami przesyłu w ramach odpowiedzi odbioru, do odłączenia lub ponownego przyłączenia, bądź obu tych funkcji, swojej instalacji statycznej kompensacji po otrzymaniu polecenia od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP w czasie oczekiwany zgodnie z art. 28;
  - b) test przeprowadza się poprzez symulację otrzymania polecenia od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP i następnie odłączenie instalacji statycznej kompensacji, oraz poprzez symulację otrzymania polecenia od właściwego operatora systemu lub właściwego OSP i następnie ponowne przyłączenie tej instalacji;
  - c) test uznaje się za zaliczony, jeżeli spełnione zostały warunki określone przez właściwego operatora systemu lub właściwego OSP zgodnie z art. 28 ust. 2 lit. d), f), g), h), k) i l).

▼ B

ROZDZIAŁ 3

Symulacje zgodności

Artykuł 42

Wspólne przepisy dotyczące symulacji zgodności

1. Symulacja osiągow instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego lub jednostki odbiorczej umożliwiającej bardzo szybką regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru w instalacji odbiorczej lub zamkniętym systemie dystrybucyjnym ma wykazać, czy wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu zostały spełnione.

2. Symulacje przeprowadzane są w następujących sytuacjach:

a) niezbędne jest nowe przyłączenie do systemu przesyłowego;

b) nowa jednostka odbiorcza wykorzystywana przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do celów zapewnienia właściwego OSP bardzo szybkiej regulacji mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru została zakontraktowana zgodnie z art. 30;

c) ma miejsce dalszy rozwój, wymiana lub modernizacja sprzętu;

d) domniemana niezgodność ze strony właściwego operatora systemu z wymogami niniejszego rozporządzenia.

3. Niezależnie od minimalnych wymogów dotyczących symulacji zgodności określonych w niniejszym rozporządzeniu, właściwy operator systemu ma prawo:

a) zezwolić właścicielowi instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD na przeprowadzenie alternatywnej serii symulacji, pod warunkiem że symulacje te są skuteczne i wystarczają do wykazania, że instalacja odbiorcza lub system dystrybucyjny spełnia wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu lub w prawodawstwie krajowego; oraz

b) zobowiązać właściciela instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD do przeprowadzenia dodatkowych lub alternatywnych serii symulacji w przypadkach, gdy informacje dostarczone właściwemu operatorowi systemu w związku z symulacjami zgodności wynikającymi z przepisów art. 43, 44 i 45 nie są wystarczające dla wykazania zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia.

4. Właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego przedstawia sprawozdanie z wynikami symulacji dla każdej pojedynczej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego. Właściciel instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego sporządza i przedstawia zatwierdzony model symulacyjny dla danej instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego lub danej instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego. Zakres modeli symulacyjnych określono w art. 21 ust.1 i 2.

▼ B

5. Właściwy operator systemu ma prawo sprawdzić, czy instalacja odbiorcza lub system dystrybucyjny spełnia wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu poprzez przeprowadzenie własnych symulacji zgodności na podstawie dostarczonych sprawozdań z symulacji, modeli symulacyjnych oraz pomiarów z testów zgodności.

6. Właściwy operator systemu przedstawia właścicielowi instalacji odbiorczej, OSD lub OZSD dane techniczne i model symulacyjny sieci, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia wymaganych symulacji zgodnie z art. 43, 44 i 45.

*Artykuł 43***Symulacje zgodności dotyczące instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego**

1. W odniesieniu do symulacji zdolności do generacji mocy biernej przez instalację dystrybucyjną przyłączoną do systemu przesyłowego:

- a) symulacyjny model rozpyłowy w stanie ustalonym dla sieci systemu dystrybucyjnego przyłączonego do systemu przesyłowego stosuje się do obliczenia wymiany mocy biernej w różnych warunkach obciążenia i wytwarzania;
- b) kombinacja warunków minimalnego i maksymalnego obciążenia i wytwarzania w stanie ustalonym powodujących najniższą i najwyższą wymianę mocy biernej musi być częścią symulacji;
- c) obliczenie mocy biernej wprowadzanej do sieci przy przepływie mocy czynnej poniżej 25 % maksymalnej mocy przyłączeniowej pobieranej z sieci w punkcie przyłączenia musi być częścią symulacji zgodnie z art. 15.

2. Właściwy OSP może określić metodę symulacji zgodności w zakresie aktywnej regulacji mocy biernej określonej w art. 15 ust. 3.

3. Symulację uznaje się za zaliczoną, jeżeli wyniki wykazują zgodność z wymogami określonymi w art. 15.

*Artykuł 44***Symulacje zgodności dotyczące instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego**

1. W odniesieniu do symulacji zdolności do generacji mocy biernej przez instalację odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego nieposiadającą mocy wytwórczych na miejscu:

- a) należy wykazać zdolność instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego nieposiadającej mocy wytwórczych na miejscu do generacji mocy biernej w punkcie przyłączenia;

▼ B

- b) symulacyjny model rozptywy dla instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego stosuje się do obliczenia wymiany mocy biernej w różnych warunkach obciążenia. Warunki minimalnego i maksymalnego obciążenia powodujące najniższą i najwyższą wymianę mocy biernej w punkcie przyłączenia muszą być częścią symulacji;
  - c) symulację uznaje się za zaliczoną, jeżeli wyniki wykazują zgodność z wymogami określonymi w art. 15 ust. 1 i 2.
2. W odniesieniu do symulacji zdolności do generacji mocy biernej przez instalację odbiorczą przyłączoną do systemu przesyłowego posiadającą moce wytwórcze na miejscu:
- a) symulacyjny model rozptywy instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego stosuje się do obliczenia wymiany mocy biernej w różnych warunkach obciążenia i różnych warunkach wytwarzania;
  - b) kombinacja warunków minimalnego i maksymalnego obciążenia i wytwarzania powodujących najniższą i najwyższą zdolność do generacji mocy biernej w punkcie przyłączenia musi być częścią symulacji;
  - c) symulację uznaje się za zaliczoną, jeżeli wyniki wykazują zgodność z wymogami określonymi w art. 15 ust. 1 i 2.

*Artykuł 45***Symulacje zgodności dotyczące jednostek odbiorczych umożliwiających bardzo szybką regulację mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru**

1. Model jednostki odbiorczej wykorzystywanej przez właściciela instalacji odbiorczej lub operatora zamkniętego systemu dystrybucyjnego do zapewnienia bardzo szybkiej regulacji mocy czynnej w ramach odpowiedzi odbioru musi wykazać zdolność techniczną jednostki odbiorczej do zapewnienia bardzo szybkiej regulacji mocy czynnej w przypadku wystąpienia niskiej częstotliwości w warunkach określonych w art. 30.
2. Symulację uznaje się za zaliczoną, jeżeli model wykazuje zgodność z warunkami określonymi w art. 30.

*ROZDZIAŁ 4****Monitorowanie przestrzegania wymogów****Artykuł 46***Monitorowanie przestrzegania wymogów odnoszących się do instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego**

W odniesieniu do monitorowania przestrzegania wymogów w zakresie mocy biernej mających zastosowanie do instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego:

- a) instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego musi być wyposażona w urządzenia niezbędne do pomiaru mocy czynnej i mocy biernej, zgodnie z art. 15; oraz

▼ B

- b) właściwy operator systemu określa ramy czasowe dla monitorowania przestrzegania wymogów.

*Artykuł 47***Monitorowanie przestrzegania wymogów odnoszących się do instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego**

W odniesieniu do monitorowania przestrzegania wymogów w zakresie mocy biernej mających zastosowanie do instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego:

- a) instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego musi być wyposażona w urządzenia niezbędne do pomiaru mocy czynnej i mocy biernej, zgodnie z art. 15; oraz
- b) właściwy operator systemu określa ramy czasowe dla monitorowania przestrzegania wymogów.

TYTUŁ V

ZASTOSOWANIA I ODSZTĘPSTWA

ROZDZIAŁ 1

*Analiza kosztów i korzyści**Artykuł 48***Określenie kosztów i korzyści wynikających z zastosowania wymogów do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych**

1. Przed zastosowaniem jakiegokolwiek wymogu określonego w niniejszym rozporządzeniu do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych zgodnie z art. 4 ust. 3, właściwy OSP musi przeprowadzić jakościową analizę kosztów i korzyści wynikających z zastosowania danego wymogu. Przedmiotowa analiza musi uwzględniać dostępne alternatywne rozwiązania sieciowe lub rynkowe. Właściwy OSP może przystąpić do przeprowadzenia ilościowej analizy kosztów i korzyści zgodnie z przepisami ust. 2–5, wyłącznie jeżeli jakościowa analiza wskazuje na to, że potencjalne korzyści przewyższają potencjalne koszty. Jeżeli jednak koszty uznaje się za wysokie lub jeżeli korzyści uznaje się za niskie, właściwy OSP nie może kontynuować procedury.

2. W następstwie etapu przygotowawczego przeprowadzonego zgodnie z ust. 1 właściwy OSP dokonuje ilościowej analizy kosztów i korzyści dla każdego wymogu rozpatrywanego pod kątem zastosowania go do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych, co do których w następstwie etapu przygotowawczego przewidzianego w ust. 1 wykazano potencjalne korzyści.

▼B

3. W terminie trzech miesięcy od zakończenia analizy kosztów i korzyści, właściwy OSP dokonuje podsumowania wniosków w sprawozdaniu, które:

- a) obejmuje analizę kosztów i korzyści oraz zalecenie dotyczące dalszego postępowania;
- b) zawiera propozycję okresu przejściowego poprzedzającego zastosowanie wymogów do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych. Okres przejściowy nie może przekraczać dwóch lat, licząc od daty decyzji w sprawie stosowania wymogu, podjętej przez organ regulacyjny lub – w stosownych przypadkach – państwo członkowskie;
- c) jest przedmiotem konsultacji publicznych przeprowadzonych zgodnie z art. 9.

4. Nie później niż sześć miesięcy od zakończenia konsultacji publicznych właściwy OSP sporządza sprawozdanie przedstawiające wyniki konsultacji i zawierające propozycję w sprawie zastosowania rozpatrywanego wymogu do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych. Sprawozdanie wraz z propozycją zgłasza się organowi regulacyjnemu lub – w stosownych przypadkach – państwu członkowskiemu, a o treści informuje się właściciela instalacji odbiorczej, OSD, OZSD lub – w stosownych przypadkach – osobę trzecią.

5. Propozycja przedkładana przez właściwego OSP organowi regulacyjnemu lub – w stosownych przypadkach – państwu członkowskiemu na podstawie ust. 4 musi uwzględniać następujące elementy:

- a) procedurę pozwolenia na użytkowanie na potrzeby wykazania realizacji wymogów przez istniejące instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego, istniejące systemy dystrybucyjne i istniejące jednostki odbiorcze wykorzystywane przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP;
- b) okres przejściowy na wdrożenie wymogów, z uwzględnieniem klas instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych oraz jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów lub właściwych OSP, oraz wszelkie istniejące przeszkody dla skutecznego wdrożenia modyfikacji/ponownego montażu sprzętu.

*Artykuł 49***Zasady dotyczące analizy kosztów i korzyści**

1. Właściciele instalacji odbiorczych, OSD i OZSD udzielają pomocy oraz wnoszą wkład na potrzeby analizy kosztów i korzyści podejmowanej zgodnie z art. 48 i 53, a także dostarczają niezbędne dane, o które wystąpi właściwy operator systemu lub właściwy OSP, w terminie trzech miesięcy od otrzymania wniosku, chyba że właściwy OSP ustalił inaczej. W odniesieniu do przygotowania przez właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, bądź przez OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD, analizy kosztów i korzyści służącej ocenie potencjalnego odstępstwa na podstawie art. 52, właściwy OSP oraz OSD udzielają pomocy oraz wnoszą wkład na potrzeby tej analizy, a także dostarczają niezbędne dane, o które wystąpi właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, w terminie trzech miesięcy od otrzymania takiego wniosku, chyba że właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD ustali inaczej.

2. Analiza kosztów i korzyści musi być zgodna z następującymi zasadami:

- a) podstawę analizy kosztów i korzyści przeprowadzanej przez właściwego OSP, właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD musi stanowić co najmniej jedna z poniższych zasad obliczania:
  - (i) wartość bieżąca netto;
  - (ii) zwrot z inwestycji;
  - (iii) stopa zwrotu;
  - (iv) czas potrzebny do osiągnięcia progu rentowności;
- b) właściwy OSP, właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD określa również ilościowo korzyści społeczno-gospodarcze w zakresie poprawy bezpieczeństwa dostaw oraz uwzględnia co najmniej:
  - (i) odpowiedni spadek prawdopodobieństwa utraty dostaw w całym okresie funkcjonowania modyfikacji;
  - (ii) prawdopodobny zasięg i czas trwania tego rodzaju utraty dostaw;
  - (iii) koszt społeczny na godzinę dla tego rodzaju utraty dostaw;
- c) właściwy OSP, właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD określa ilościowo korzyści dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej, handlu transgranicznego i integracji energii odnawialnej, uwzględniając co najmniej:
  - (i) odpowiedź częstotliwościową mocy czynnej,
  - (ii) rezerwy bilansujące;
  - (iii) zapewnienie mocy biernej;
  - (iv) zarządzanie ograniczeniami;
  - (v) środki ochronne;

▼ B

- d) właściwy OSP określa ilościowo koszty zastosowania niezbędnych przepisów do istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych, uwzględniając co najmniej:
- (i) koszty bezpośrednie poniesione w celu realizacji wymogu;
  - (ii) koszty związane z ustaloną utratą możliwości;
  - (iii) koszty związane z dokonanymi zmianami w zakresie utrzymania i eksploatacji.

*ROZDZIAŁ 2****Odstępstwa****Artykuł 50***Uprawnienie do przyznawania odstępstw**

1. Organy regulacyjne mogą – na wniosek właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD, właściwego operatora systemu lub właściwego OSP – przyznać właścicielom lub przyszłym właścicielom instalacji odbiorczych, OSD/OZSD lub przyszłym OSD/OZSD, właściwym operatorom systemów lub właściwym OSP odstępstwa od przepisu lub przepisów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do nowych i istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych zgodnie z art. 51–53.

2. W przypadku, gdy jest to stosowne w danym państwie członkowskim, odstępstwa mogą być przyznawane lub cofane zgodnie z art. 51–53 przez organy inne niż organ regulacyjny.

*Artykuł 51***Przepisy ogólne**

1. Każdy organ regulacyjny, po konsultacji z właściwymi operatorami systemów, właścicielami instalacji odbiorczych, OSD, OZSD i innymi zainteresowanymi stronami, na które jego zdaniem ma wpływ niniejsze rozporządzenie, określa kryteria przyznawania odstępstw na podstawie art. 52 i 53. Publikuje te kryteria na swojej stronie internetowej i powiadamia o nich Komisję w terminie dziewięciu miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja może zobowiązać organ regulacyjny do zmiany takich kryteriów, jeżeli uzna, że nie są one zgodne z niniejszym rozporządzeniem. Powyższa możliwość przeglądu i zmiany kryteriów przyznawania odstępstw nie ma wpływu na już przyznane odstępstwa, które obowiązują do przewidzianej daty wygaśnięcia określonej w decyzji w sprawie przyznania odstępstwa.

2. Jeżeli organ regulacyjny uzna, że jest to konieczne ze względu na zmianę okoliczności związaną z zachodzącymi zmianami wymogów dotyczących systemu, może nie częściej niż raz w roku dokonać przeglądu i zmiany kryteriów przyznawania odstępstw zgodnie z ust. 1. Żadne zmiany kryteriów nie mają zastosowania do odstępstw, o które złożono już wnioski.

▼B

3. Organ regulacyjny może postanowić, że instalacje odbiorcze przyłączone do systemu przesyłowego, instalacje dystrybucyjne przyłączone do systemu przesyłowego, systemy dystrybucyjne i jednostki odbiorcze, w odniesieniu do których został złożony wniosek o odstępstwo zgodnie z art. 52 lub 53, nie muszą spełniać wymogów niniejszego rozporządzenia, co do których ubiegano się o odstępstwo, od dnia złożenia wniosku do czasu wydania decyzji przez organ regulacyjny.

*Artykuł 52***Wniosek o odstępstwo składany przez właściciela instalacji odbiorczej, operatora systemu dystrybucyjnego lub operatora zamkniętego systemu dystrybucyjnego**

1. Właściciele lub przyszli właściciele instalacji odbiorczych oraz OSD/OZSD lub przyszli OSD/OZSD mogą wnioskować o odstępstwo od jednego lub kilku wymogów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych lub jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwego operatora systemu i właściwego OSP.

2. Wniosek o przyznanie odstępstwa należy składać do właściwego operatora systemu i musi on obejmować:

- a) dane identyfikacyjne właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD, a także dane osoby odpowiedzialnej za kontakty;
- b) opis instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, dla których występuje się o przyznanie odstępstwa;
- c) odniesienie do przepisów niniejszego rozporządzenia, których dotyczy wniosek o przyznanie odstępstwa, oraz szczegółowy opis wnioskowanego odstępstwa;
- d) szczegółowe uzasadnienie, wraz z odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi, oraz analizę kosztów i korzyści przygotowaną zgodnie z wymogami art. 49;
- e) dowód, że wnioskowane odstępstwo nie będzie miało niekorzystnego wpływu na transgraniczny obrót energią.

3. W terminie dwóch tygodni od otrzymania wniosku o przyznanie odstępstwa, właściwy operator systemu potwierdza właścicielowi lub przyszłemu właścicielowi instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszłemu OSD/OZSD, czy wniosek jest kompletny. Jeżeli właściwy operator systemu uważa, że wniosek jest niekompletny, właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, przedstawia dodatkowe wymagane informacje w terminie jednego miesiąca od otrzymania wniosku o dodatkowe informacje. Jeżeli właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, nie dostarczy wymaganych informacji w tym terminie, wniosek o przyznanie odstępstwa uważa się za wycofany.

▼ B

4. Właściwy operator systemu, w porozumieniu z właściwym OSP oraz wszystkimi sąsiednimi OSD, na których odstępstwo miałyby wpływ, dokonuje oceny wniosku o przyznanie odstępstwa i przedstawionej analizy kosztów i korzyści, z uwzględnieniem kryteriów określonych przez organ regulacyjny na podstawie art. 51.

5. W terminie sześciu miesięcy od otrzymania wniosku o przyznanie odstępstwa właściwy operator systemu przekazuje wniosek organowi regulacyjnemu i przedstawia ocenę(-y) przygotowaną(-e) zgodnie z ust. 4. Okres ten może zostać przedłużony o jeden miesiąc, jeżeli właściwy operator systemu potrzebuje dodatkowych informacji od właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, bądź od OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD, oraz o dwa miesiące, jeżeli właściwy operator systemu wystąpi do właściwego OSP o przedstawienie oceny wniosku o przyznanie odstępstwa.

6. Organ regulacyjny podejmuje decyzję w sprawie wniosku o przyznanie odstępstwa w terminie sześciu miesięcy od dnia następującego po otrzymaniu przez niego wniosku. Termin ten przed swoim upływem może zostać przedłużony o trzy miesiące, jeżeli organ regulacyjny potrzebuje dodatkowych informacji od właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, bądź od OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD lub od innych zainteresowanych stron. Bieg dodatkowego terminu rozpoczyna się z chwilą otrzymania kompletnych informacji.

7. Właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, przedstawia wszelkie dodatkowe informacje wymagane przez organ regulacyjny w terminie dwóch miesięcy od otrzymania takiego żądania. Jeżeli właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, nie dostarczy wymaganych informacji w tym terminie, wniosek o przyznanie odstępstwa uważa się za wycofany, chyba że przed upływem terminu:

a) organ regulacyjny postanowi o jego przedłużeniu; lub

b) właściciel lub przyszły właściciel instalacji odbiorczej, bądź OSD/OZSD lub przyszły OSD/OZSD, poinformuje organ regulacyjny, że wniosek o przyznanie odstępstwa jest kompletny, przedstawiając uzasadnioną opinię.

8. Organ regulacyjny wydaje uzasadnioną decyzję w sprawie wniosku o przyznanie odstępstwa. Jeżeli organ regulacyjny przyznaje odstępstwo, musi określić czas jego obowiązywania.

9. Organ regulacyjny powiadamia o swojej decyzji odpowiedniego właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej, OSD/OZSD lub przyszłego OSD/OZSD, właściwego operatora systemu i właściwego OSP.

10. Organ regulacyjny może cofnąć decyzję przyznającą odstępstwo, jeżeli okoliczności i zasadnicze powody przyznania odstępstwa nie mają już zastosowania lub na podstawie uzasadnionego zalecenia Komisji lub Agencji zgodnie z art. 55 ust. 2.

11. W przypadku jednostek odbiorczych w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego przyłączonego pod napięciem 1 000 V lub niższym wniosek o przyznanie odstępstwa na podstawie niniejszego artykułu może zostać złożony przez osobę trzecią w imieniu właściciela lub przyszłego właściciela instalacji odbiorczej bądź w imieniu OZSD lub przyszłego OZSD. Taki wniosek może dotyczyć jednej jednostki odbiorczej lub kilku jednostek odbiorczych w ramach tej samej instalacji odbiorczej lub w ramach tego samego zamkniętego systemu dystrybucyjnego. W tym drugim przypadku, jeżeli określono łączną moc maksymalną, osoba trzecia może zastąpić dane wymagane na mocy przepisów ust. 2 lit. a) swoimi danymi.

▼B*Artykuł 53***▼C1****Wniosek o przyznanie odstępstwa składany przez właściwego operatora systemu lub właściwego OS****▼B**

1. Właściwi operatorzy systemów lub właściwi OSP mogą występować o przyznanie odstępstwa dla instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych w ramach instalacji odbiorczej lub zamkniętego systemu dystrybucyjnego, które są lub mają zostać przyłączone do ich sieci.

2. Właściwi operatorzy systemów lub właściwi OSP składają swoje wnioski o przyznanie odstępstwa organowi regulacyjnemu. Każdy wniosek o przyznanie odstępstwa musi zawierać:

- a) dane identyfikacyjne właściwego operatora systemu lub właściwego OSP oraz dane osoby odpowiedzialnej za kontakty;
- b) opis instalacji odbiorczej przyłączonej do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnej przyłączonej do systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego lub jednostki odbiorczej, których dotyczy wniosek o przyznanie odstępstwa, oraz całkowitą moc zainstalowaną i liczbę instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych;
- c) wymóg niniejszego rozporządzenia, którego dotyczy wniosek o przyznanie odstępstwa, wraz ze szczegółowym opisem wnioskowanego odstępstwa;
- d) szczegółowe uzasadnienie wraz ze wszystkimi odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi;
- e) dowód, że wnioskowane odstępstwo nie będzie miało niekorzystnego wpływu na transgraniczny obrót energią;
- f) analizę kosztów i korzyści zgodną z wymogami art. 49. W stosownych przypadkach analiza kosztów i korzyści musi zostać przeprowadzona w porozumieniu z właściwym OSP i każdym sąsiednim OSD.

3. Jeżeli wniosek o przyznanie odstępstwa składany jest przez właściwego OSD, organ regulacyjny występuje – w terminie dwóch tygodni od dnia następującego po otrzymaniu wniosku – do właściwego OSP o dokonanie oceny wniosku o przyznanie odstępstwa w świetle kryteriów określonych przez organ regulacyjny zgodnie z art. 51.

4. W terminie dwóch tygodni od dnia następującego po otrzymaniu takiego wniosku o dokonanie oceny, właściwy OSP potwierdza właściwemu OSD, czy wniosek o przyznanie odstępstwa jest kompletny. Jeżeli właściwy OSP uważa, że wniosek jest niekompletny, właściwy OSD przedstawia dodatkowe wymagane informacje w terminie jednego miesiąca od otrzymania wniosku o dodatkowe informacje.

5. W terminie sześciu miesięcy od otrzymania wniosku o przyznanie odstępstwa właściwy OSP przekazuje organowi regulacyjnemu swoją ocenę, łącznie z wszelką istotną dokumentacją. Wspomniany termin sześciu miesięcy może zostać przedłużony o jeden miesiąc, jeżeli właściwy OSP potrzebuje dalszych informacji od właściwego OSD.

▼B

6. Organ regulacyjny podejmuje decyzję w sprawie wniosku o przyznanie odstępstwa w terminie sześciu miesięcy od dnia następującego po otrzymaniu przez niego wniosku. Jeżeli wniosek o przyznanie odstępstwa jest składany przez właściwego OSD, termin sześciu miesięcy biegnie od dnia następującego po otrzymaniu oceny dokonywanej na podstawie ust. 5 przez właściwego OSP.

7. Termin sześciu miesięcy, o którym mowa w ust. 6, może przed swoim upływem zostać przedłużony o dodatkowe trzy miesiące, jeżeli organ regulacyjny wystąpi o udzielenie dodatkowych informacji przez właściwego operatora systemu wnioskującego o przyznanie odstępstwa lub przez inne zainteresowane strony. Bieg tego dodatkowego terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu otrzymania kompletnych informacji.

Właściwy operator systemu przedstawia wszelkie dodatkowe informacje wymagane przez organ regulacyjny w terminie dwóch miesięcy od daty wniosku. Jeżeli właściwy operator systemu nie dostarczy wymaganych dodatkowych informacji w tym terminie, wniosek o przyznanie odstępstwa uważa się za wycofany, chyba że przed upływem terminu:

- a) organ regulacyjny postanowi o jego przedłużeniu; lub
- b) właściwy operator systemu powiadomi organ regulacyjny, że wniosek o przyznanie odstępstwa jest kompletny, przedstawiając uzasadnioną opinię.

8. Organ regulacyjny wydaje uzasadnioną decyzję w sprawie wniosku o przyznanie odstępstwa. Jeżeli organ regulacyjny przyznaje odstępstwo, musi określić czas jego obowiązywania.

9. Organ regulacyjny powiadamia o swojej decyzji właściwego operatora systemu wnioskującego o przyznanie odstępstwa, właściwego OSP oraz Agencję.

10. Organy regulacyjne mogą ustanowić dodatkowe wymogi dotyczące przygotowania przez właściwych operatorów systemów wniosków o przyznanie odstępstwa. W tym celu organy regulacyjne uwzględniają rozróżnienie między systemem przesyłowym i systemem dystrybucyjnym na szczeblu krajowym oraz przeprowadzają konsultacje z operatorami systemów, właścicielami instalacji odbiorczych i zainteresowanymi stronami, w tym producentami.

11. Organ regulacyjny może cofnąć decyzję przyznającą odstępstwo, jeżeli okoliczności i zasadnicze powody przyznania odstępstwa nie mają już zastosowania lub na podstawie uzasadnionego zalecenia Komisji lub Agencji zgodnie z art. 55 ust. 2.

*Artykuł 54***Rejestr odstępstw od wymogów niniejszego rozporządzenia**

1. Organy regulacyjne prowadzą rejestr wszystkich odstępstw, które przyznały lub których przyznania odmówiły, oraz przekazują Agencji aktualny i skonsolidowany rejestr co najmniej raz na sześć miesięcy, a jego kopię dostarczają ENTSO energii elektrycznej.

2. Rejestr zawiera w szczególności:

- a) wymóg(-ogi), w odniesieniu do którego(-ych) przyznano odstępstwo lub odmówiono jego przyznania;

▼B

- b) treść odstępstwa;
- c) powody przyznania lub odmowy odstępstwa;
- d) skutki przyznania odstępstwa.

*Artykuł 55***Monitorowanie odstępstw**

1. Agencja monitoruje procedurę przyznawania odstępstw we współpracy z organami regulacyjnymi lub właściwymi organami państw członkowskich. Organy regulacyjne lub właściwe organy państw członkowskich przekazują Agencji wszystkie niezbędne w tym celu informacje.
2. Agencja może wydać organowi regulacyjnemu uzasadnione zalecenie cofnięcia odstępstwa ze względu na brak jego uzasadnienia. Komisja może wydać organowi regulacyjnemu lub odpowiedniemu organowi państwa członkowskiego uzasadnione zalecenie cofnięcia odstępstwa ze względu na brak jego uzasadnienia.
3. Komisja może wystąpić do Agencji o przedłożenie sprawozdania na temat stosowania przepisów ust. 1 i 2 oraz o przedstawienie powodów wystąpienia lub niewystępowania o cofnięcie odstępstw.

TYTUŁ VI

NIEWIĄŻĄCE WYTYCZNE ORAZ MONITOROWANIE WDROŻENIA*Artykuł 56***Niewiążące wytyczne dotyczące wdrożenia**

1. Nie później niż sześć miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ENTSO energii elektrycznej sporządza, a następnie co dwa lata przedstawia niewiążące pisemne wytyczne dla swoich członków i innych operatorów systemów dotyczące elementów niniejszego rozporządzenia wymagających podjęcia decyzji krajowych. ENTSO energii elektrycznej publikuje te wytyczne na swojej stronie internetowej.
2. ENTSO energii elektrycznej konsultuje się z zainteresowanymi stronami przy przedstawianiu niewiążących wytycznych.
3. Niewiążące wytyczne wyjaśniają kwestie techniczne, warunki i współzależności, które należy uwzględnić przy spełnianiu wymogów niniejszego rozporządzenia na szczeblu krajowym.

*Artykuł 57***Monitorowanie**

1. ENTSO energii elektrycznej monitoruje wdrażanie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 714/2009. Monitorowanie obejmuje w szczególności następujące kwestie:
  - a) identyfikację wszelkich rozbieżności w wykonywaniu niniejszego rozporządzenia na szczeblu krajowym;

▼ B

b) ocenę, czy wybór wartości i zakresów w wymogach mających zastosowanie do instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych na mocy niniejszego rozporządzenia pozostaje uzasadniony.

2. Agencja, we współpracy z ENTSO energii elektrycznej, sporządza w terminie 12 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wykaz istotnych informacji, które mają być przekazane Agencji przez ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 8 ust. 9 oraz art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 714/2009. Wykaz istotnych informacji może być aktualizowany. ENTSO energii elektrycznej prowadzi kompleksowe archiwum danych w postaci cyfrowej w znormalizowanym formacie, zawierające informacje wymagane przez Agencję.

3. Właściwi OSP przekazują ENTSO energii elektrycznej informacje wymagane do wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1 i 2.

Na podstawie wniosku ze strony organu regulacyjnego OSD przekazują OSP informacje, o których mowa w ust. 2, chyba że organy regulacyjne, Agencja lub ENTSO energii elektrycznej otrzymali już te informacje w związku ze swoimi odpowiednimi zadaniami dotyczącymi monitorowania wdrożenia, przy czym celem jest uniknięcie dublowania informacji.

4. W przypadku, gdy ENTSO energii elektrycznej lub Agencja ustali obszary podlegające niniejszemu rozporządzeniu, w których – na podstawie rozwoju sytuacji na rynku lub doświadczenia zgromadzonego podczas stosowania niniejszego rozporządzenia – wskazana jest dalsza harmonizacja wymogów zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w celu wspierania integracji rynku, proponuje projekty zmian niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 714/2009.

TYTUŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

*Artykuł 58***Zmiana umów oraz warunków ogólnych**

1. Organy regulacyjne zapewniają dostosowanie do wymogów niniejszego rozporządzenia wszystkich istotnych klauzul w umowach oraz warunkach ogólnych dotyczących przyłączenia do sieci nowych instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, nowych instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, nowych systemów dystrybucyjnych i nowych jednostek odbiorczych.

2. Wszystkie istotne klauzule w umowach oraz istotne klauzule warunków ogólnych dotyczących przyłączenia do sieci istniejących instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, istniejących systemów dystrybucyjnych i istniejących jednostek odbiorczych, podlegających wszystkim lub niektórym wymogom niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 4 ust. 1, muszą zostać zmienione w celu zapewnienia ich zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia. Zmian w odpowiednich klauzulach dokonuje się w terminie trzech lat od decyzji organu regulacyjnego lub danego państwa członkowskiego podjętej zgodnie z art. 4 ust. 1.

▼ B

3. Organy regulacyjne zapewniają zgodność umów między operatorami systemów oraz właścicielami nowych lub istniejących instalacji odbiorczych bądź operatorami nowych lub istniejących systemów dystrybucyjnych, podlegających niniejszemu rozporządzeniu, które to umowy odnoszą się do wymogów dotyczących przyłączenia do sieci instalacji odbiorczych przyłączonych do systemu przesyłowego, instalacji dystrybucyjnych przyłączonych do systemu przesyłowego, systemów dystrybucyjnych i jednostek odbiorczych wykorzystywanych przez instalację odbiorczą lub zamknięty system dystrybucyjny do świadczenia usług regulacji zapotrzebowania na rzecz właściwych operatorów systemów i właściwych OSP, w szczególności krajowych kodeksów sieci, z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

*Artykuł 59***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Nie naruszając przepisów art. 4 ust. 2 lit. b), art. 6, art. 51, art. 56 i art. 57, stosowanie wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu rozpoczyna się trzy lata po jego publikacji.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I

Zakresy częstotliwości i okresy, o których mowa w art. 12 ust. 1

Obszar synchroniczny	Zakres częstotliwości	Okres czasu pracy
Europa kontynentalna	47,5 Hz – 48,5 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 30 minut
	48,5 Hz – 49,0 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż okres wyznaczony dla częstotliwości 47,5 Hz – 48,5 Hz
	49,0 Hz – 51,0 Hz	nieograniczony
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minut
nordycki	47,5 Hz – 48,5 Hz	30 minut
	48,5 Hz – 49,0 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 30 minut
	49,0 Hz – 51,0 Hz	nieograniczony
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minut
Wielka Brytania	47,0 Hz – 47,5 Hz	20 sekund
	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minut
	48,5 Hz – 49,0 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 90 minut
	49,0 Hz – 51,0 Hz	nieograniczony
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minut
	51,5 Hz – 52,0 Hz	15 minut
Irlandia i Irlandia Północna	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minut
	48,5 Hz – 49,0 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 90 minut
	49,0 Hz – 51,0 Hz	nieograniczony
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minut
bałtycki	47,5 Hz – 48,5 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 30 minut
	48,5 Hz – 49,0 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż okres wyznaczony dla częstotliwości 47,5 Hz – 48,5 Hz
	49,0 Hz – 51,0 Hz	nieograniczony
	51,0 Hz – 51,5 Hz	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 30 minut

Tabela przedstawia minimalne czasy, w których instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny musi mieć zdolność do pracy przy różnych częstotliwościach odbiegających od wartości nominalnej bez odłączenia od sieci.

ZALĄCZNIK II

Zakresy napięcia i okresy, o których mowa w art. 13 ust. 1

Obszar synchroniczny	Zakres napięcia	Okres czasu pracy
Europa kontynentalna	0,90 pu – 1,118 pu	nieograniczony
	1,118 pu – 1,15 pu	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 20 minut i nie więcej niż 60 minut
nordycki	0,90 pu – 1,05 pu	nieograniczony
	1,05 pu – 1,10 pu	60 minut
Wielka Brytania	0,90 pu – 1,10 pu	nieograniczony
Irlandia i Irlandia Północna	0,90 pu – 1,118 pu	nieograniczony
bałtycki	0,90 pu – 1,118 pu	nieograniczony
	1,118 pu – 1,15 pu	20 minut

Tabela przedstawia minimalne czasy, w których instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego musi mieć zdolność do pracy bez odłączenia od sieci przy napięciach odbiegających od napięcia referencyjnego 1 pu w punkcie przyłączenia, jeżeli wartości napięcia bazowego dla jednostek względnych wynoszą od 110 kV do mniej niż 300 kV.

Obszar synchroniczny	Zakres napięcia	Okres czasu pracy
Europa kontynentalna	0,90 pu – 1,05 pu	nieograniczony
	1,05 pu – 1,10 pu	określa każdy OSP, ale nie mniej niż 20 minut i nie więcej niż 60 minut
nordycki	0,90 pu – 1,05 pu	nieograniczony
	1,05 pu – 1,10 pu	określa każdy OSP, ale nie więcej niż 60 minut
Wielka Brytania	0,90 pu – 1,05 pu	nieograniczony
	1,05 pu – 1,10 pu	15 minut
Irlandia i Irlandia Północna	0,90 pu – 1,05 pu	nieograniczony
bałtycki	0,90 pu – 1,097 pu	nieograniczony
	1,097 pu – 1,15 pu	20 minut

Tabela przedstawia minimalne czasy, w których instalacja odbiorcza przyłączona do systemu przesyłowego, instalacja dystrybucyjna przyłączona do systemu przesyłowego lub system dystrybucyjny przyłączony do systemu przesyłowego musi mieć zdolność do pracy bez odłączenia od sieci przy napięciach odbiegających od napięcia referencyjnego 1 pu w punkcie przyłączenia, jeżeli wartości napięcia bazowego dla jednostek względnych wynoszą od 300 kV do 400 kV (włącznie).